

Løssalg kr 50,-

Slekt og Data

MEDLEMSBLAD FOR DIS-NORGE - ÅRGANG 10 - NR. 1 - 1999

**Årsmøte i Bergen
20.-21. mars 1999**

Databehandling
Slektsforskning

DiS

Slekt og Data

Medlemsblad for DIS-Norge – Nr. 1/1999. Årgang nr. 10 – ISSN 0803-0510

Se omtale av
Schrøderslekten på side 28

REDAKTØR
for denne utgave:
Jan Solberg

Redaksjonsmedarbeidere:
Jan M. Keus, Finn Holden,
Alf Christophersen, Ingrid B
Tandstad, Aud Paulsen,
Runar Østebø, Jan S Krogh

BLADETS ADRESSE:
Postboks 29 Bryn
0611 OSLO
Epost:
DISredaksjon@rootsweb.com

OPPLAG: 5200
Abonnement for bibliotek
og liknende institusjoner kan
tegnes for kr 200,- pr. år.

ANNONSERING:
Annonser kan tegnes ved
henvendelse til redaksjonen

Produksjon og trykk:
GAN Grafisk AS

NESTE NUMMER
sendes ut 1. mars.
Siste frist for levering av
stoff er 15. januar 1999.

SLEKTSKONFERANSER
PÅ NETTET
no.slekt
no.slekt.etterlysning
no.slekt.programmer
soc.genealogy.nordic
soc.genealogy.australia+nz
soc.genealogy.benelux
soc.genealogy.german
soc.genealogy.french
soc.genealogy.computing
soc.genealogy.marketplace
soc.genealogy.methods
swnet.sci.genealogi
dk.historie.genealogi

DISforum, DIS-Norges
email-forum for
medlemmer:
DISforum@rootsweb.com
Gå til <http://www.sol.no/dis-norge/disforum.htm> for
registrering.

DIS-Norge
Postboks 29 Bryn
0611 OSLO
Bank-kontonummer
0824 07 64750
Organisasjonsnr.:
975 782 190
Tlf 22 26 66 77
Telefontid (DISofonen)
onsdag 18-21 og
lørdag 14-17,
ellers telefonsvarer
Fax 22 76 03 56
Epost: disnorge@online.no
Web-sider: www.sol.no/dis-norge

STYRETS MEDLEMMER

LEDER: Jan Solberg
Kjennveien 15 B,
1470 LØRENSKOG
Telefon 67 90 77 51 (p)
Fax 67 90 34 32 (p)
jansol@online.no

NESTLEDER: Jan M. Keus
Fagertunveien 149, 1342 JAR
Telefon: 67 14 84 75 (a/p)
Telefaks: 67 14 08 40 (p)
jmk@ah.telia.no

KASSERER: Kåre Vaksvik
Geologsvingen 15,
0380 OSLO
Telefon: 22 50 86 29 (p)
kvaksvik@online.no

SEKRETÆR: Stein J. Rypern
Østbyveien 21,
1920 SØRUMSAND
Telefon: 63 82 17 73 (p)
steinjr@online.no

Finn Karlsen
Gjølveien 11, 7320 FANNREM
Telefon: 72 48 60 25 (p)
fikarlse@online.no

Lars Nygaard
Gravdalsveien 12 H,
0756 OSLO
Telefon: 22 52 29 97 (p)
lnygaard@jancomulti.com

Varamedlemmer:
Ingrid Breistein Tandstad
6393 TOMREFJORD
Telefon: 71 18 25 90 (p)
mtandsta@online.no

Kari Nicolaisen
Fjellveien 31 A,
1678 KRÅKERØY
Telefon: 69 34 30 58 (p)
kanicola@online.no

Vidar Øverlie
Tornefjellveien 2,
4056 TANANGER
Telefon: 51 69 80 89 (p)
oeverlie@online.no

PÅ KONTORET:
Monica Jakobsen

DISTREFF ADRESSE: (se egen
side for lokale kontakter)
Alf Christophersen
4909 SONGE
alf.christophersen@basal-med.uio.no
Telefon 37 16 42 09 (p),
22 85 13 27 (a, tlf. svarer)

AKTIVITETSUTVALG I
DIS-NORGE SENTRALT
1998-99:

Virksomhetsområde I: Slekts-
og datafaglige oppgaver

A. Slekt og Data (redak-
sjonsutvalg)
Finn Holden
Jan M. Keus, koordinator
og styreansvarlig
Jan S. Krogh
Aud Paulsen
Ingrid Tandstad
Runar Østebø

B. Internett (web og
mail-lister)
Trygve Aker
Alf Christophersen
Ole Bjørn Darrud
Ole-Johan Kippenbroeck
Bjørn Nilsen
Otto Jørgensen
Lars Nygaard, styreansvarlig
(Lokallagenes web-
ansvarlige vil være
assosierte medlemmer
av dette utvalget.)

C. DISTreff
Alf Christophersen,
operativt ansvarlig
Finn Karlsen
Ole-Johan Kippenbroeck
Vidar Øverlie,
styreansvarlig
(+ diverse lokale kontakter)

D. Evaluering av
slektsprogrammer
Ole Bjørn Darrud,
funksjonalitetstesting
Lars Nygaard, koordinator
og styreansvarlig
Aud M. Ohnstad
Valderhaug, bruker-
evaluering
Harald Vågene,
leder brukerevaluering

E. Startpakke for nye
slektsgranskere
Finn Karlsen,
styreansvarlig
Eirik Nord

F. Kilderegistrering
Gunnar Borvik
Knut Egil Hamre
Odd Marthinsen
Lars Nygaard, leder
og styreansvarlig
Frank Stenslie

Virksomhetsområde II:
Samarbeid og utadrettet
virksomhet

G. Eksterne relasjoner
Jan M. Keus
Jan Solberg

Virksomhetsområde III:
Administrasjon og
medlemstjenester

H. Administrasjon og
økonomi
Kari Nicolaisen
Stein J. Rypern (sekretær)
Jan Solberg,
leder DIS-Norge
Kåre Vaksvik (kasserer),
leder
Dessuten deltar:
Monica Jacobsen,
kontorassistent
Finn Karlsen,
medlemsregisteret
Elin Madsen,
regnskapsfører

I. Lokallag
Kåre Vaksvik
Vidar Øverlie

J. DISofonen
Eirik Nord
Jan Solberg
Kåre Vaksvik

Leder..... 3

Arrangerte ekteskap 4

DIS-treff statistikk..... 8

Hvem er min slekt..... 9

How to trace
your ancestors 10

År 2000-problematikk..... 11

Nordisk sesjon 12

Diverse..... 13

Å diskutere slektsbok..... 14

Holger test..... 15

Nytt fra arkivet..... 16

Intervju 17

Årsmøte 1999..... 18

Internett til bygdenorge..... 20

Database standarder 21

Slektsforskning på taterne..... 22

Unix slektsprogram 26

News kontra Frelsesarmeen..... 27

Slektsstevner og klær..... 27

Slektsbok..... 28

Profesjonell
slektsgranskning..... 29

Etterlysninger..... 31

Ny daglig leder..... 34

Lokallagene..... 35

Møteoversikt..... 36

Leder

LEDER

Årsmøtet

I dette nummer av Slett og Data følger også innkalling til årsmøtet i Bergen 20. mars. Årsberetningen viser at det har vært stor aktivitet i 1998. Først og fremst er det den sterke medlemsveksten som preger foreningen. Vi har hatt en takt på opp til 10 nyinnmeldinger om dagen mot slutten av høsten og trenden ser ikke ut til å flate ut. Dette må være den beste indikasjon på at vår forening «treffer» slektsforskere meget godt. Jeg håper alle medlemmer vil studere styrets beretning og øvrige forslag til årsmøtet.

Lokallag i alle fylker

Jeg er fornøyd med de resultater styret har oppnådd det siste året på de fleste områder. Det viktigste som har skjedd, er nok at det er etablert lokallag i alle fylker. Dette var en konkret satsing fra styrets side ut fra den sentrale betydning lokallagene har for foreningens medlemmer. Jeg vil benytte anledningen til å ønske de nye lagene velkommen.

Viktigst er kanskje at vi nå er i ferd med å få en sterk organisasjon samlet sett: En sentral og sterk nasjonal forening med godt organiserte lokallag i alle fylker. Dette gir vår forening et meget solid fundament for bedre tjenester og videre ekspansjon.

Aktivitetsutvalgene er et annet viktig resultat. Aktivitetsutvalgene ble etablert for å fram et mer aktivt faglig miljø i tilknytning til styret med vesentlig større bredde i deltakelsen. Det var ikke mulig å fortsette bare med styret som det eneste «aktivitetsutvalget» – til det har jobben blitt for stor. Styret håper vi kan rekruttere mange godt kompetente medlemmer til aktivitetsutvalgene i tiden framover.

Nå må vi satse ytterligere på å videreutvikle foreningen. Særlig viktig er å integrere de mange nye medlemmer i foreningens virksomhet. Internett, DIS-treff og Slett og Data er viktige tjenester overfor medlemmene. Sammen med alle de nye lokallagene vil vi nå ha et bredt fundament for foreningens virksomhet.

Administrativ styrking

Den største satsingen styret har foreslått framover, er å tilsette daglig leder for

foreningen. Vi foreslår en endring av medlemskontingenten på årsmøtet. Størrelsen på kontingenten vil være avgjørende for hvor mye tid en daglig leder vil kunne bruke i foreningen og dermed den medlemservice som kan ytes. Vi håper at vi med det opplegg vi foreslår vil vi iallfall kunne ha daglig leder på halv tid. Dette blir meget viktig for å øke servicen overfor medlemmene og kontakten overfor lokallagene. Videre vil vi da bedre kunne utvikle nye tjenester til medlemmene i alle deler av landet.

Endringer i vedtektene

Styret foreslår en justering av vår formålsparagraf hvor vi fokuserer på en bedre balanse mellom slektsforskning og databehandling. DIS-Norge har alltid primært vært en forening for slektsforskere og i de fleste tilfeller er vi den eneste forening for våre medlemmer og den eneste forening med et lokalt tilbud. Derfor må vi øke tilbudet av de generelle tjenester innenfor slektsforskning og ikke bare fokusere på databehandling i slektsforskning.

Debatt

Det er en kontinuerlig debatt om hva som er innholdet i vår hobby. Noen legger vekten på de rene slektslinjer gjerne med fokus på etterslekter. De fleste fokuserer på anetavler. Stadig flere ønsker å sette sin slektsforskning inn i en større historisk sammenheng. Lokalhistorien står derfor sentralt. Alle de lokale historielag rundt omkring i hele landet er derfor selvfølgelig samarbeidspartnere for oss, og det er naturlig at vi vil fokusere på mer generelle historiske temaer i Slett og Data.

Takk

Foran årsmøtet vil jeg til slutt rette en takk til alle tillitsvalgte og andre aktive i foreningen som ut fra ideelle motiver gjør en kjempejobb for våre medlemmer.

Jan Solberg
Leder DIS-Norge

«efter Statskunstens regler»

– arrangerte ekteskap eller tvangsekteskap?

Av Yngve Nedrebø:

Denne høsten har mediene flere ganger fokusert på spriket mellom norske og fremmedkulturelle miljøers holdninger til kriteriene for inngåelse av ekteskap. Flere eksempler på tvangsekteskap med etterfølgende tragedier har vært avdekket. For unge mennesker vokst opp med vår moderne vestlige kulturs normer, må foreldrenes strenge krav om underkastelse og innordning for tone seg som bortenfor en avgrunn.

Men er slikt strengt regime oss egentlig så fjernt? Den norske litteraturen kan i det minste gi mange eksempler på like grumme krav fra foreldrenes side. Alexander Kielland forteller i «Skipper Worse» om bruken av tvangsekteskap i det haugianske miljøet. Ekteskapet ble brukt ikke bare til å sikre makt og rikdom, men også til bekjempelse av «naturlig tilbøyelighet». Det hadde sin pris. Den strenge madam Torvestads unge datter Henriette hadde et godt øye til sjømannen Sivert Jespersen og hadde lovet å vente på ham. Hun valgte å gå på sjøen da hun etter å ha vist trass skulle straffes av moren, og bli forlovet bort til den «verste hun visste under solen». (A. Kielland: Skipper Worse. Den norske Bokklubben 1973, s. 178.)

En annen vri på temaet finner vi i eventyret om «Herremandsbruden», der en aldrende og velstående mann hadde satt seg fore å skaffe seg en fattig, men ung og vakker kone, og slett ikke ville ta nei for et svar. I eventyret ble herremannen gjort til latter, og fant en hest i brudekjole i brudekammeret.

Nattefriingen som Vigdis Stensby forteller om i Arkivposten 2/1997 var slett ikke like vanlig alle steder i landet, og ikke bare ble den sett på som moralsk forkastelig av presteskapet, men også som en tru-

sel mot et system der ekteskapsinngåelsen var en sak mellom familier og ikke mellom enkeltpersoner.

Hva kan vi finne nedfelt om slike ekteskap i skriftlige kilder? Jeg har blåst støv av et materiale jeg for lenge siden har samlet om ekteskapsinngåelser i Jølster på 1700-tallet.

Hans Arentz (1731-1793) var sorenskriver i Sunnfjord i en god mannsalder, og har i sin «Søndfiords Beskrivelse» (skrevet ca. 1790) beskrevet sed og skikk på de fleste områder. Han forteller at «Ægteskaber stiftes imellem de søndfiordske Bønderfolk ligesaavel som andensteds, at jeg saa skal sige, fuldkommen efter Statskunstens Regler. Kjærlighed og

naturlig Tilbøjelighed er som oftest det mindste, som sees paa; og neppe troer jeg, at Een af Tyve kan med ret god Samvittighed sige at have raadført sig i saa Fald med sit Hjertelag til personen, som man forbinder sig med; men Familiernes Velstand, Anseelse og Sammenbindelse, og overalt en vis Udsigt til et Jordebrug at erlange, enten til Ejendom eller Bygsel, gjør strax Ægteskabspagten færdig. Faa Enker, som sidde ved Jord, begrave deres Mænd, at jo allerede Bejlere igjen have indfundet sig...» (Hans Arentz: Søndfiords Beskrivelse. Topographisk Journal hefte 33, side 56f, Christiania 1812.)

Hans Arentz peker på de sterke økonomiske motivene for valg av ektefelle. Men ifølge Arentz var det

slett ikke for å plage, overstyre eller straffe sine barn foreldrene ville ha det avgjørende ordet i valg av ektefelle. Tvertimot gir Arentz uttrykk for at bøndene i Sunnfjord hadde en «overdreven Ømhed i Opfostringen», og at det var en «næsten utidig Kjærlighed til deres Børn», som fikk foreldrene til å ofre sine egne interesser og overgi seg selv til en «slavisk Alderdom, for at forsikre et af deres Børn sit Jordbrugsfæste og Beboelse efter sig. Thi snarere er ikke en Søn kommen til nogenlunde Alder, eller en Datter bleven mandbar, saa at de kan vælge hende en Mand, førend Forældrene ofte i deres egen bedste Alder oplade og afstaae deres Jordebudg for saadan Søn, eller datter og Svigersøn ...» (Hans Arentz: Søndfiords Beskrivelse. Topographisk Journal hefte 33, side 78f, Christiania 1812.)

Ekteskapskontrakter fra Jølster

Rasmus Fischer (ca. 1671-1749) var sokneprest i Jølster i hele 53 år, og han har etterlatt seg to kirkebøker. I den yngste (1731-1748) av disse lot han føre inn en rekke ekteskapskontrakter. Flere av kontraktene har spesifiserte betingelser, og viser hvordan ekteskapene skulle representere ytelse og motytelse – helt etter «statskunstens regler». I noen av kontraktene gjør foreldrene avtaler som gjelder små barn ned i 6-7 års alder, og enkelte av dem var så omfattende at de var ment å skulle regulere flere fremtidige ekteskapsinngåelser.

Men det som kanskje er mest interessant er at mange av disse kontraktene aldri ble satt ut i livet. Da kan spørsmålet være om kontraktene egentlig bare var ment å fungere som «sikkerhetsnett», til å tre i kraft dersom det ikke dukket opp andre eller bedre løsninger. Eller var det brud og brudgom som krevde å komme ut av kontraktene? Vi kan også tenke oss at familiene i noen tilfeller hadde røket uklare med hverandre før kontraktene ble iverksatt.

Vi skal presentere noen av kontraktene, og se hvordan disse ble etterlevd.

Livsmulighetene var i Jølster knyttet til det å ha gardsbruk. Om bruket var selveid eller bygslet var nok av reelt sett av underordnet betydning. For foreldrene ville det derfor være viktig å legge forholdene til rette slik at alle barna fikk adgang til et bruk, og her ble ekteskap et viktig redskap. Viktig var det også å skaffe ektefellen levelige vilkår også om vedkommende ikke var kvalifisert til kårtyelser. Slike forhold synes å ha vært grunnleggende for etterfølgende kontrakt:

«Imellem Lars Hansøn Kiøsnæs og Hans festequinde Ragnille Jacobsdatter Befvring, blev paa trolovelsis dagen gjort denne forening: at om hand skulle frafalde, da skulle hans efterlatte gaardepart Kiøsnæs iche komme till fremmede, mens blive till 2de af hands og hendis børn till beste og bolig; Ligeledis skulle det og have sig med 2de af deris børn, nemlig er af hands og et af hendis børn paa gaarden Schrede, som er falden hende og hendis børn til odel og arvedel. Vidnisbyrd paa dette deris mellemhavende, og paa denne deris forening ere vi undertegnede. Elias Lunde. Olufv Wigen.»

(Jølster kirkebok A 2, 1731-1748, pag. 165, 3. søndag i faste 1746.)

Denne kontrakten tok utgangspunkt i den situasjonen som ville oppstå om Ragnille skulle bli enke. Slik gikk det ikke, Ragnille døde i 1753, 50 år gammel, mens Lars Hansen rakk å gifte seg enda en gang. Da var vilkåret for resten av kontrakten borte, og det ble ingenting av de to skisserte ekteskapene. I 1762 synes det imidlertid å være inngått en ny avtale om «søsterbytte» som gjelder det samme gardsbruket på Kjøsnes, for da giftet Hans Larsen Kjøsnes seg med Kari Nilsdatter Dvergsdal, samtidig med at hennes bror Knut Nilsen Dvergsdal giftet seg med Marte Larsdatter Kjøsnes.

«Dom. 1. Advent (1743) Trolovet Lars Nilsøn Nærbøe og Rachel Erichsdatter Klageg. I Rd: 10 s.

*Sponsore: Erich Nærbøe og Bendix Møchelbust
Samme dag blev den forening gjort imellem Niels Larsøn Nærbøe og Erich erichsøn Klageg, at efterdi Nils Larsøn Nerbøe sin søn Lars Nilsøn tog Erich erichsøn Klageg sin datter till Ægte, og satte hende udi Brød paa gaarden Nærbøe, saa skulle og Erich erichsøn Klageg igiend tage Nils Larsøn Nerbøe sin yngste datter Johanne Nils datter, og sette hende udi sit Brød paa gaarden Klageig med Hans søn, uden ald modsigelse og forhindring, naar gaardeparterne paa nogen af siderne blev ledige. Till vitterlighed vaer nærværende forløffings Mænd. Erich Erichsøn Klageg, Bendix Olsøn Møchelbust*

Niels Larsøn Nederbøe og Erich Erichsøn.»

Lars Nilsen synes ikke å ha vært overbegeistret, og fikk i januar 1744 barn med en annen. Kontrakten her innebar også et «søsterbytte», en form for utveksling som har vært svært vanlig i eldre tid: to familier «byttet» kvinner, for å sikre de to kvinnene rimelig gode «levebrød». Mitt materiale antyder at denne formen for kontrakter har vært vanligst blant relativt velstående familier, der man kunne føle behov for å sikre sine verdier.

I denne ekteskapskontrakten er det presisert også hvilke personer som skulle være parter i andre del av byttet: tolv år gamle Knut Eriksen Klakegg (1731-1791) skulle overta foreldrenes bruk på Klakegg og gifte seg med Johanne Nilsdatter Nedrebø (1725-1761). Her var det Knut Eriksen som ble bundet. Ville han overta farsbruket måtte han også gifte seg med Johanne. Johanne var mange år eldre enn sin tilkommende ekte-mann og var den som skulle tilgodesees gjennom avtalen. Hun kunne derfor bryte kontrakten om

hun fant seg en annen ektemann. Og da naboen Johannes Tollefsen Nedrebø (1713–1786) i 1746 ble enkemann og meldte sin interesse, giftet hun seg med enkemannen. Dermed var også Knut Eriksen fri, og da han overtok bruket etter foreldrene i 1754 drog han til Breim og hentet seg kone der.

Kontrakten her synes også å være ment å ha «fredsforebyggende» effekt. Rakel Eriksdatters bror Erik Eriksen var gardmann på nabobruket til Nils Larsen Nerebø, og mellom de to brukene hadde det i en årrekke (1704, 1707, 1733 og 1735) vært strid om en del av utmarken. Saken gikk til lagtinget, og der hadde Erik Eriksens svigerfar tapt sviende, med ansvar for å utrede 44 dalere i saksomkostninger. Husene lå samlet i ett tun. Det skal ikke så mye fantasi til for å tenke seg at sårene etter de mange årene med strid og rettsaker fortsatt verket. Når Erik Eriksen i 1744 fikk sin søster inn på nabobruket, burde gamle stridigheter kunne skyves til side.

Ekteskapet mellom Rakel og Lars Nilsen varte i 9 år, og gav dem sju barn. Så døde Rakel i 1753. Faren giftet seg opp igjen i 1755, og de sju små barna ble sendt ut av hjemmet og til morens slektninger. Gamle stridigheter kan ha blusset opp igjen, for noen år seinere valgte Lars Nilsen å gjøre «make-skifte» med Ole Andersen Kjelsnes, og forlot farsgården og naboskapet.

Den neste kontrakten skulle sikre enken Brite Sjursdatter livsopphold og hennes sønn stefarens bruk. Brudens navn er ikke oppgitt, men stefaren krevde å få bestemme hvem stesønnen skulle gifte seg med. Han hadde nok allerede i 1743 planer for sin 8 år gamle datterdatter.

*«(1743) Trolovet Hans Jonsøn Vedeberg og Berete Siursdatter Vigen. Sponsors Daniel Befvring og Ole Haaversøn Vigen 1 rdr 1 mrk
Festemanden lovede Enchens søn, naar hand ville lyde hannem vdi sit giftermaal sit brød, og ville at Enchen skulle ej have noget med hans Boe efter hans*

død at gjøre, eller i den noget at fordre, mens nyde ophold ved hendis eget tilførde gods.»

(Jølster kirkebok A 2, 1731-1748, fol. 137.)

Tollef Danielsen Viken (1724–1801), enkens sønn, oppfylte sin del av avtalen, viste sin stefar lydighet og ble i 1755 gift med stefarens eldste datterdatter, Brite Danielsdatter Befvring (1735–1824). Stefaren følte seg nok trygg på at Tollef «ville lyde hannem», for han hadde allerede i 1747 «opplatt» bruket til fordel for Tollef. Da var hans tilkomende fortsatt bare 12 år! Vi finner imidlertid et par eksempler på at brudgommen skiftet mening om valg av ektefelle etter å ha fått bygsle bruket på livstid. Det endte med rettssaker. I et annet tilfelle (i 1706) hadde en enke gjort avtale om ekteskap med to unge menn. Hun ble saksøkt av dem begge! Hun valgte å gifte seg med den første, og ble dømt til å betale 12 dalere i erstatning til den andre.

Rasmus Fischer's ettermann Ole Hanning har ikke registrert ekteskapskontrakter i kirkebøkene sine, men han har etterlatt seg manuskript til en vise på dialekt («Sigri kiære Døttra mi»), der arrangert ekteskap ble behandlet på en temmelig uærbødig måte. Visen forteller om den unge Sigri som hadde fått frieri fra den aldrende Per i Lie. Moren forklarte datteren hvilke fordeler et slikt ekteskap ville gi: «Tæke Du no dinne Main/Hain ey længe leve kain/Sia kain Du take/Dæg so vakker ung eyn Gut/So Du ville velge ut/Til din ægte Make»

Overtalelsen virket, og datteren svarer: «Some lær naar dey æ Brud/Græt naar dey bær Mainnin ud/Føl mæ Sorg til Jora/Ligso got æ græte føst/Lat da sidste gaæ mæ løst/Sagde ho til Mora».

Det ble bryllup. Bruden var både «ung aa snil», men satt likevel «suur aa il» bryllupsdagene gjennom. Visen slutter slik: «Kor da sia mæ dey giæk/aa qva Ende at da fæk/Trøste æg inke Seye» – men skilsmisser var så sjeldne at de

knappt kunne bli sett på som noen løsning, bortsett fra i tilfeller med alvorlig mishandling eller hvor den ene av partene hadde forlatt hjemmet og unndratt seg sitt ansvar. Bruden kunne nok trøstefullt vente på sin aldrende ektemanns snarlige død, og så gjøre som moren hadde fortalt: selv velge neste ektefelle – om hun var så heldig at hun satt på bygslet jord.

Virkninger av overgangen til selveie

I et samfunn med overveiende bygselbruk stilte folk rimelig likt når det gjaldt muligheten til å få seg gardsbruk, som i Jølster var identisk med «levebrød». Dette lar seg påvise statistisk. I perioden 1731–1765 overtok 43% av de nye gardbrukerne bruket etter sine foreldre/besteforeldre, mens 42% kom til gardsbruk gjennom ekteskap, og 15% skaffet seg bruk uten nære forbindelser til tidligere brukere. Da spilte det liten rolle om man var eldst eller yngst i en barneflokk. Det ble et spørsmål om forhandlinger. Og i et slikt system var enkene svært attraktive. De hadde gode kort på hånden, og kunne nok som regel velge mellom flere kandidater. Arentz forteller at frierne som regel var på plass før den avdøde var kommet i jorden, og vi finner eksempler på at den kommende ektefellen opptrer som lagverge for enken ved registreringen av boet etter avdøde.

I løpet av 1700-tallet fikk man i Jølster overgangen fra et samfunn med i hovedsak leilendingsbruk til ett med gjennomgående selveide bruk. Endringen hadde ikke bare betydning for eiendomsforholdene, den endret også flere av forutsetningene for det gamle systemet med giftermål. Med odelsrett var brukerrekkfølgen i realiteten bestemt allerede ved førstefødte sønns fødsel. Kvinnene må ha fått sin status endret, og ikke minst for enkene ble utgangspunktet for forhandlinger om nytt ekteskap dramatisk svekket. Mens den nye ektemannen på et leilendingsbruk var sikret bruksretten for sin levetid,

ville han på et odelsbruk med en mindreårig odelsarving bare ha håp om noen ganske få år som gardsstyrer. Skulle enken da kunne forhandle seg til nytt ekteskap måtte hun stille opp andre verdier ved siden av selve bruket:

«(1740) Trolovet Zacharias tollefsen Poulen og maye Knudsdatter Ericstad. Festeqvinden Maye Knudsdatter Erichstad lovede sin Festemand Zacharias Tollefsøn 12 marcher Jordegodtz udi Erichstad, eller og 24re lod sølfv.»

(Jølster kirkebok A 2, 1731-1748, pag. 107.)

Ekteskapet som et familieanliggende

I dag vil vel de fleste gjøre sitt valg av samboer/ektefelle ut fra personlige og subjektive grunner. Den største forskjellen fra tidligere tider er nok at ekteskapet da først og fremst var et familieanliggende. Det kan forklare iveren etter å få på plass ekteskapskontrakter for å sikre barna.

Selv om familien nok mange ganger et stykke på veg kunne godta at barna selv ville velge ektefelle, ville de ha retten til å legge ned veto. Da odelsgutten (1868-1920) kom hjem og fortalte at han ville gifte seg, og faren fikk vite hvem han hadde sett seg ut, gjorde han det klart at det ikke var aktuelt å overlate bruket til ham om han holdt fast på valget sitt. Faren til den utkårede hadde vært straffet for tyveri, og det var en egen-skap han ikke vil tillate kom inn i slekten. Odelsarvingen valgte å utvandre til Amerika, men giftet seg aldri.

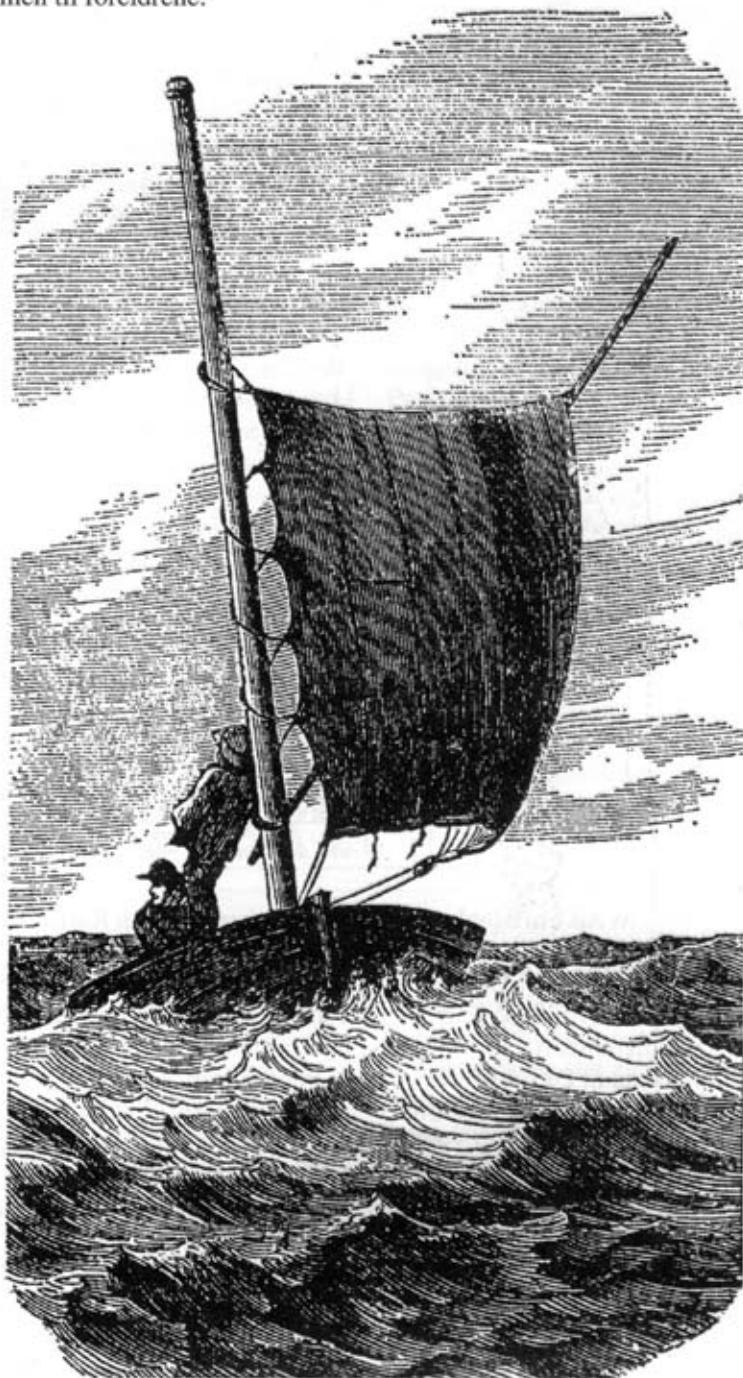
I Jølster og i andre bygder var ordet «attergløyme» i bruk. Det betyr ifølge Ivar Aasen «en Kvinde, som er kommen ud over sin bedste Alder uden at blive gift», og vi hører at mange så det som en skam å ha en «attergløyme», ikke for personen selv, men for familien som hadde kommet til kort eller hadde sviktet sin oppgave.

Konklusjon

Sorenskriver Hans Arentz har skrevet at nesten alle ekteskapsinn-gåelser i Sunnfjord var styrt av «fornuften» mer enn av følelser, og med foreldrene som aktive styrere av prosessen. Vi har funnet kildebelegg for en utbredt bruk av skriftlige kontrakter for arrangerte ekteskap i Jølster midt på 1700-tallet. Avtalene omfattet normalt flere personer, og flere av dem var inngått for ganske unge barn. Hensikten med kontraktene har vært å sikre tilgang til gardsbruk, sikre verdier, eller å sikre alderdommen til foreldrene.

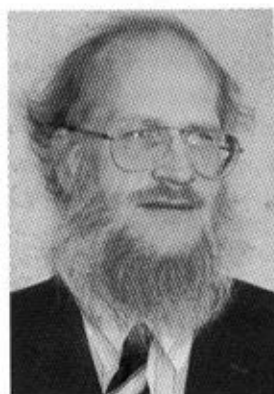
Vi har sett at flere av de inngåtte avtalene ikke ble fullbyrdet, men uten at vi kan si noe sikkert om hva som har vært avgjørende for at avtalene er falt bort.

Det er dokumentert at ekteskapene er bygd på forhandlinger med det vordende brudeparet, men vi har ikke funnet noe som kan oppfattes som tvang.

DIS-treff

Litt DIS-treff statistikk

Alf Christophersen

DIS-treffbasen øker jevnt og trutt.

Følgende artikkel viser litt om hvordan tilstanden har endret seg fra 1997.

Statistikken burde gi et kort bilde av hvilke områder som er godt dekket med bidrag, og hvilke fylker hvor medlemmene er flinke til å bidra.

Fylke	Ant. bidragsyttere	Differanse fra forrige år	Antall notiser	Antall notiser fra eget fylke	Prosent av av total	Fylkets bidrag totalt
ØF	14	0	16365	1859	11.36%	4953
AK	79	13	16529	6286	38.03%	66103
OS	64	15	7792	2325	29.84%	61566
HE	9	5	18364	6216	33.85%	9618
OP	5	0	15209	2416	15.89%	3408
BU	18	11	15528	3404	21.92%	23098
VF	17	7	33295	9335	28.04%	20000
TE	14	3	22203	4355	19.61%	7073
AA	21	7	26753	21673	81.01%	50893
VA	9	7	10994	3068	27.91%	11756
RO	47	16	53727	24068	44.80%	43105
HO	43	12	48826	19817	40.59%	36032
SF	6	3	14003	524	3.74%	5317
MR	29	8	37275	11956	32.08%	19140
ST	30	9	32333	7983	24.69%	31107
NT	11	3	11658	1254	10.76%	5140
NO	23	6	27780	4775	17.19%	13382
TR	12	3	25180	9361	37.18%	16793
FI	5	1	2883	243	8.43%	1028
Utland	29	?	387	0		7572
Sum	485	129	437084	140918	32.24%	437084

Av Alf Christophersen

Ved årets utgang hadde totalt 485 medlemmer av foreningens ca. 5000 medlemmer (ca. 8-10 %) bidratt med data til DIS-treff. Av disse hadde 148 sist bidratt i 1998, 117 senest bidratt med data i 1997, 60 i 1996, og 160 medlemmer har ikke oppdatert sine data siden 1.1.1996. Databasen hadde 437085 linjer (records).

Foreningen har nedsatt en DISTreff aktivitetsutvalgskomite bestående av Vidar Øverlie, Alf

Christophersen, Finn Karlsen og Ole-Johan Kippenbroeck, som arbeider med forskjellige tiltak for å forbedre systemet og få flere medlemmer til å bidra.

Fordelingen av bidragsyttere og antall bidrag er som følgende: Medlemsfordeling fylkesvis totalt fremgår av medlemsmatrikkel og gjentas ikke her. Vi kan også se på plottene på fig. 1 og 2 hvordan bidragene er fordelt henholdsvis på hvor medlemmene er bosatt og hvor bidragene kommer fra. De fleste medlemmer har slekt spredt over

små områder, men i Akershus og Oslo har medlemmene slekt registrert fra omtrent hele landet.

For Aust-Agders vedkommende er det interessant å observere at medlemmer ellers i landet nesten ikke har registrert slekt i Aust-Agder. På den andre siden finner vi Sogn og Fjordane hvor omtrent ingen data for fylket kommer fra egne medlemmer.

Når det gjelder kvalitet på data som det er ekstrahert fra, viser følgende statistikk at ca. 93% av materialet er linjer bygget opp av 5 eller

færre notiser for gjeldende sted.
Kun 0.1% av materialet er fra linjer bygget opp av 101 notiser eller mer.

Antall notiser pr. rad	Antall rader	Antall tegn
1	245773	8301304
2-5 .	159969	6079768
6-10 :	17766	649410
11-25 -	9180	320490
26-50 <	2881	99048
51-100 =	1085	37032
101- *	431	14400

Materialet kan også fordeles på om linjen inneholder fornavn, kun etternavn, om det er et -sen-navn eller om det er et gårdsnavn. (Siden disse kan overlappe, vil summen overstige totalt antall linjer i databasen)

Type navn	Antall rader	Antall tegn
Fornavn	290007	1.08E+07
Slektnavn	388076	1.39E+07
Sen-navn	48107	1531419
Gårdsnavn	902	26495

Det er altså registrert flest slektsnavn i databasen, hvorav ca. 75% nå har fornavn registrert sammen.

Vi kan også fordele linjene på århundrer. Vi ser da at mesteparten av data kommer fra siste halvdel av 1700-tallet og første halvdel av

1800-tallet. Det er relativt få data fra tiden før 1500.

Århundre	Rader	Antall tegn
-1500t	17434	607431
1600-49	40374	1423305
1650-99	78023	2790605
1700-49	115720	4168347
1750-99	129418	4684239
1800-49	126861	4607599
1850-99	111189	4021863

Planer videre fremover

I den første tiden samlet vi kun etternavnet på de enkelte personer og komprimerte disse til en linje i de tilfellene hvor personene var registrert på samme sted og tok kun vare på første årstall hvor personene ble nevnt og siste årstall.

Senere har vi også begynt å ta vare på fornavn. En god del medlemmer som ikke har bidratt de siste årene, har kun lagret data av første typen.

Olof Cronberg i foreningen DIS i Sverige er i dag i gang med en ny versjon av programvaren, DB2000. Vi har ikke helt bestemt oss for om vi skal satse fullt ut på dette programmet, men etter all sannsynlighet blir det slik.

For å forenkle prosessen med å lage KMP-filer som inngår i selve databasen og som også brukes ved samkjøring og søk, er undertegnede

i gang med å utvikle et program GEDtreff som det er meningen at de medlemmer som ønsker det, kan kjøre selv. Programmet tar inn din Gedcom-fil og ekstraherer de data hvor stedet kan gjenkjennes som et sokn eller kommune kan avbildes entydig til et sokn. Programmet lager så en bidragsfil til DISTreff som du kan sende som E-post eller på diskett. Programmet leter selv opp hvem som skal ha bidraget tilsendt ved at det leter gjennom en bestemt hjemmeside og finner lokal kontaktmanns E-post adresse og sender automatisk en E-post til dette stedet. Det sender også en kopi til avsender.

Data som for såvidt har en akseptabel dato, men ellers ikke gjenkjennes, spares i en lokal database hvor du så kan gå inn og rette stedsnavnet til riktig sokn og fylke. Hvis datasettet nå er ok, vil det bli tilføyd til filen med aksepterte data. Det anbefales at du evt. retter opp originalen i samme stund slik at du slipper å måtte korrigere samme mengde data ved neste kjøring. Programmet fungerer altså som en kvalitetstest på om dine data lar seg gjenkjenne.

Vi arbeider også med å finne ut en metode for å kunne godkjenne data for personer i utlandet. Når dette gjennomføres, er usikkert, men forhåpentligvis i løpet av året.

Hvem er min slekt?

Av Finn Holden

Tore H. Vigerust har to svar til meg i siste nr. av Slegt og Data. Det viktigste dreier seg igjen om begrepet slekt. Vigerust har holdt hardt på mannslinjen, mens jeg har hevdet at både mannlige og kvinnelige etterkommere av en «stamfar» fører slekten videre. Derfor har jeg kritisert ett av Vigerusts idealer innenfor slektshistorie, boken om slekten Thomle, der første generasjon etter kvinneledd blir «fotnoteslekt», mens

senere slektsledd strykes. Vigerust kommer med en interessant kommentar i siste nr. «Men min følelse for at dette (Vigerust) er min egentlige slekt bygger ikke bare på vissheten om at dette er mannslinjer, men vel så mye på tradisjonsformidlingen mottatt i mine barne- og ungdomsår.» Enig i siste ledd! Det er poenget jeg har hevdet hele tiden!

Jeg utfordret Vigerust til å prøve å peke på ca. 5 prosent (= en hyllemeter av 22-23 hyllemetre) av slektshistoriene i Norsk Slekts-

historisk Forening som ikke har sitt grunnlag i en stamfar av adels-, storbonde- eller borgerslekt. Vigerust har ikke tatt utfordringen, bare nevnt at slektsbøkene står alfabetisk og bedt meg definere begrepet «snobbet». Hvis vi vil skrive en slektshistorie med utgangspunkt i en stamfar som er tipp 4, har vi 64 stamfedre å velge mellom. Min uærbødige påstand har vært at de fleste slektsforskere, 90-100 prosent, har valgt den «fineste», den mest berømte av stamfedrene. Hver slektshistorie kan

være berettiget, og jeg har ikke kritisert den enkelte slektsforsker, men summen har jeg kalt et «snobbet» utvalg av norske slekter. Jeg har hevdet berettigelsen av, ønsket om et bredere utvalg av slektshistorier, et bredere utvalg av våre forgjengere.

Dessuten, de fleste av oss starter ut fra interesse for fortiden, for sine røtter og sine aner. En årsak kan nettopp være «tradisjonsformidlingen mottatt i mine barne- og ungdomsår». Har vi fått denne tradisjonsformidlingen gjennom flere besteforeldre og dermed fått interesse for de menneskene som har levd før oss både i morsslekten og farsslekten og samfunnet de levde i, føles det naturligere å følge opp disse trådene enn å følge én enslig slektstråd langt tilbake og stryke alle andre aner.

Mats Carlin hevder riktig nok at «Anetavlen er egosentrisk med hensyn til probanden» og fortsetter «og oppfordrer til en viss grad til svindel og hykleri». (Hvorfor det mer enn en «fin» slektstavle?) Men han hevder også at «Anetavlen gjenspeiler

derfor bondesamfunnet vesentlig bedre» (S og D, 4/98, s. 18, 2. sp.) Nettopp det siste poenget svekker det eventuelle preget av «hykleri» og «egosentrisitet». Formålet er et annet. Gjennom anetavle, egnsbeskrivelse og god metode skal man kunne få fram både de biologiske og de sosiale røttene, «gjenspeile bondesamfunnet» med storbonde og husmann eller bergverkssamfunnet med arbeidere, småbrukere og tømmerkjørere, og i begge tilfelle levekår for menn, kvinner og barn, de som tilfeldigvis er våre aner. Dette dreier seg for eksempel om antall barn, hvor mange som vokser opp, dødelighet, levealder osv..

Jeg er nettopp blitt pensjonist. Når folk spør meg om hva jeg nå gjør, svarer jeg at jeg arbeider med lokalhistorie og slektshistorie. Min opplevelse er at dette mottas slik:

Lokalhistorie er seriøst, men kan være kjedelig, slektshistorie er et tidsfordriv som frimerkesamling, kryssord eller bridge, utviklende i og for seg, men heller ikke mer. Jeg ser det ikke slik. Lokalhistorie og slektshistorie bruker de samme

kilder, de samme metoder og stiller samme krav til kildekritikk. Begge felt tar sikte på å resultere i noe som skal kunne interesse flere enn meg. Tore H. Vigerust og jeg har de samme ønsker om at norsk slekts-historie skal bli best mulig og stiller de samme krav til metode. På flere områder er vi derfor enige selv om interessefeltene innenfor slektsforskningen er ulike og formålet er forskjellig. Vi får bare ønske hverandre lykke til i arbeidet og håpe at dette skal føre slektsforskningen videre.

Jeg er helt enig med Kompelien i fordelene, kanskje nødvendigheten, av å bruke Stradonitz' nummersystem i en anebok. Han sier om en historisk korrekt anebok at «det er umulig å begynne med alle (de eldste anene) samtidig». Det kan være, men det er minst like umulig å slutte med alle samtidig. Det er situasjonen i dag. Da renner framstillingen ut i sanden. Men ingen forskning kan si at noe er umulig uten først å ha prøvd ut eksperimentet.

«How to trace your ancestors in Norway»

- i ny og elektronisk utgave

Av Yngve Nedrebø:

Min første arbeidsdag i Statsarkivet i Bergen fikk jeg presentert to trykksaker som følgesvenner: Alf Kiil's «Arkivkunnskap. Statsarkiva», og Gunvald Bøe og Jan H. Olstad's «How to trace your ancestors in Norway» (trykt av Utenriksdepartementet som ledd i Norway Information).

«Kiil» var slett ikke lettlest, men svært rikholdig, og den fungerte glimrende som oppslagsbok. «How to trace ...» hadde imidlertid flere fordeler. Den var på 8 sider, klar og konsis, lett å få oversikt over – og av, og den gav en nybegynner gode tips om mange kilder, men også

oversikt over amerikanske institusjoner og kilder. I tillegg gav den en fersk lesesalsinspektør tilgang til et nyttig engelsk ordforråd.

Begge følgesvennene har jeg siden hatt med meg, og jeg oppfatter fortsatt begge som gode hjelpemidler, selv om det gjennom årene har meldt seg behov for oppjustering. Liv Mykland er nå godt i gang med å lage den nye håndboken for statsarkivene, den oppdaterte «Kiil», som vil vise at det har skjedd mye med arkivtilfanget i statsarkivene i løpet av 30 år.

«How to trace ...» er trykt i ni utgaver opp gjennom årene, og det samlede opplaget er nå passert 100.000. Etterspørselen har økt.

Tidligere gikk det fire-fem år mellom hver utgave med 10.000 i opplag (1980, 1984, 1989, 1993).

I 1996 ble 9. utgave trykt, og opplaget økt til 20.000 eksemplarer. Men allerede etter to år melder UD at lageret er i ferd med å bli tømt!

Da Jan H. Olstad i juni 1983 ble bedt om å gjøre klar 6. utgave av «How to trace ...», valgte han å levere stafettpinnen videre til meg, og jeg har derfor fra da av kommet til å følge brosjyren enda tettere enn før. Jeg følte at det var et ærefullt oppdrag, men samtidig krevende. Det ville være ille om man skulle komme til å ødelegge noe som hadde fungert så glimrende. Dermed var det naturlig at jeg

valgte å være svært forsiktig, og det meste av Olstads tekst er fortsatt i god behold. En ekstra utfordring har det også vært at tallet på tekstlinjer lenge skulle være tilnærmet konstant. For hver tilføyelse ble det da nødvendig å fjerne tilsvarende tekstbit. Det virker i seg selv konserverende.

Det er likevel blitt plass til enkelte endringer. I 1984 kom det med et avsnitt om kart, i 1989 (da formatet var endret fra 8 sider i A4 til 32 sider i A5) kom det til et kapittel om nyttige oppslagsbøker og bibliografier, og det ble samlet en adresseliste bakerst. Til 1993-utgaven var det skrevet et nytt, kort kapittel om norsk utvandringshistorie. Men jeg valgte å trekke det ut, fordi den tilgjengelige spalteplassen ble for liten. 1996-utgaven var et opptrykk (med 20 sider i tilnærmet letter-format og med språklig fornying) av den fra 1993, og uten at jeg hadde fått teksten til revisjon. Kapittelet om informasjonsrevolusjonen og internett, som burde ha

vært med i 1996-utgaven, kom derfor ikke på plass. Jeg fikk dessuten atskillig kjeft fordi adresseopplysningene ikke var blitt oppdatert.

Når UD nå konstaterer at også niende opplag er i ferd med å bli forbrukt, har behovet for en ny utgave meldt seg. Men samtidig har UD signalisert at man nå ønsker å fase ut den trykte utgaven, «som etter Departementets vurdering fyller et avgrenset opplysningsbehov snarere enn en funksjon i Norgesinformasjonen.» Man har da i stedet valgt å satse på en elektronisk versjon. Brosjyren har allerede i mange år ligget tilgjengelig på internett, men det har vært som en ren tekstgjengivelse, uten den oppbyggingen av linker som bør være naturlig for en elektronisk fil på internett.

Denne nye utgaven er nå på plass, og skal la seg finne på internettadressen <http://www.ide-as.com/fndb/howto.html>.

Nytt i denne utgaven er kapittelet «Using the World Wide Web»,

og med internettadresser der disse har latt seg finne.

En elektronisk utgave har flere iøynefallende fordeler. Den lar seg lett opp-datere, og man sparer utgiftene til trykking. Men like klart er det at vi vel aldri vil komme til det punktet der en helt kan regne med å klare seg uten papirversjon. Nå er det selvsagt enkelt nok å hente den fra nettet, men jeg ser likevel ikke helt bort fra at det kan være aktuelt å finne trykkeri til den.

Tidligere har det vært atskillig arbeid forbundet med å få oppdatert opplysninger til «How to trace ...». Brev og spørsmål måtte sendes i øst og vest, og i beste fall kom det tilbake svar fra halvparten. I internett-alderen er dette blitt mye enklere. Nå er det gjort på noen timer å reise fra web-side til web-side fra første til siste institusjon i denne brosjyren. Bare noen ganske få av institusjonene mangler på www.

År 2000-problematikk er ikke ny ...

Vi hører en god del om «Y2K» som står for År 2000-problematikken i dataverdenen. Men disse problemene fortøner seg som de rene bagateller når vi tenker på de problemene verden hadde ved overgangen fra f.Kr. til e.Kr.!

Her er et brev fra den tiden, som arkeologene nylig fant:

Dear Cassius,

Are you still working on the Y zero K problem? This change from BC to AD is giving us a lot of headaches and we haven't much time left. I don't know how people will cope with working the wrong way around. Having been working happily downwards forever, now we have to start thinking upwards.

You would think that someone would have thought of it earlier and not left it to us to sort it all out at this last minute.

I spoke to Augustus the other evening. He was livid that Julius Caesar hadn't done something about it when he was sorting out the calendar. He said he could see why Brutus turned nasty. We called in the consulting astrologers, but they simply said that continuing downwards using minus BC won't work. As usual, the consultants charged a fortune for doing nothing useful. As for myself, I just can't see the sand in an hour glass flowing upwards. We have heard that there are three wise men in the East who have been working on the problem, but unfortunately they won't arrive until it's all over. Some say the world will cease to exist at the moment of transition. Anyway we are still continuing to work on this blasted Y zero K problem and I will send you a parchment if anything further develops.

*Vale.
Plutonium*

Sveriges Släktforskarförbund
holder sitt Årsmøte 1999
på Arkivcentrum Värmland i Karlstad

Som vanlig arrangeres samtidig

SLÄKTFORSKARDAGAR

18.–19. september

Tema for Släktforskardagarna er:

BRUK og SMED

I tillegg arrangeres for første gang i modern historie en egen

NORDISK SESJON

som tar sikte på å invitere slektsforskere fra hele Norden
til å besøke dette arrangement og samtidig høre på et eksklusivt utvalg av nordiske forelesere.
Karlstad ligger bare 120 km fra den norsk-svenske grensen og kan nåes på dagen.
Det går buss og tog fra Oslo-S. Reisen tar ca 3 timer.

Vi kan love følgende forelesninger
som vil gjenspeile temaet for Slektsforskerdagene og har blitt kalt:

Från kungar til svedjefinnar i nordiska regioner.

Foreløpige foredragstemaer:

Kungaklubben i Norden ingiften, anförluster och skandaler, Ted Rosvall
Samarbeidende foreninger over grensen. Bohuslän, Dalsland samt Østfold
Hvor står Norsk slektsforskning i dag – hvordan er det om ti år? Tore H Vigerust
Mittnorden, en släktforskarregion över gränserna, Thord Bylund
Finska släktforskarvägar – långsamma eller snabba? Leif Methner
Danska aner? Her får du hjelp i å bruke arkivene riktig, Birgit Flemming Larsen
Hur börjar jag söka mina svenska anor? Via föreningar, arkiv eller Internet? Ulf Berggren
Jakten på dina egna svedjefinnar, Maud Wedin

*Publikum kan sende inn spørsmål på forhånd til foredragsholdere via deres
egen e-post adresse eller via Igsander@algotnet.se.
Hver foredragsholder har et innlegg på ca en halv time og vil deretter svare
på innkomne spørsmål, eller også fra salen.*

Kontaktperson i DIS-Norge er Jan M. Keus på jmk@ah.telia.no

TYSKE BARN

Av Jan M. Keus

I forskning av sin slekt kan det hende at man støter på ubehagelige oppdagelser når man finner informasjon om slektningers adferd før- og under krigen. Dette tema er av forståelige årsaker ikke på dagsorden i all søken etter slekt. Jeg har i hvert fall ikke møtt forespørsler om slikt på internett eller i etterlysninger i blader. Dette er et problem for noen, og det er vanskelig å vite hvordan man skal gå frem.

I Aftenposten den 4. februar leser jeg at NTB melder følgende:

Historisk forskning om krigsbarna

Sosial- og helsedepartementet har gitt Norges Forskningsråd i oppgave å lage en rapport om situasjonen til de såkalte krigsbarna og deres oppvekst etter krigen.

Det er første gang at det er satt i gang forskning som skal gi et samlet bilde av de ulike problemene rundt denne gruppen, sier sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa og tilføyer: – Og det er på høy tid.

Forskningsrådet skal se på innspill og påstander fra Norges Krigsbarnforbund, Aksjon Lebensborn, og Landsforening Rettferd for taperne.

Departementet har bedt Forskningsrådet om særlig å se på problemstillingene rundt manglende innbetaling av bidrag fra norske myndigheter til mødre etter at fedrene hadde betalt og bidragene var overført til Norge, samt på organisert henting av barn fra Tyskland og ulovlig deportasjon av barn til Tyskland.

Rapporten skal være klar innen utgangen av mai dette år.

Før fikk man pennesyke, nå får man musesyke

Aftenposten Aften forteller fredag 12. februar at nytt verk-tøy gir nye sykdommer. Den økende bruk av datamaskin har ført til en eksplosjon av belastningsskader. Selv unge mennesker klager over problemer. Men dette er ikke noe nytt. Historien forteller oss at nye sykdommer kommer med nytt arbeidsverktøy.

Pennesyke

I 1830-årene gikk man over fra fjærpenn til stålsplitten, noe som medførte at folk begynte å lide av smerter i underarmen. Senere fant man ut at årsaken var den nye skrivemåten som blant annet ikke lenger påla folk til å ta pauser for å spise gåsefjæren, forteller forskningssjef Stein Knardahl ved Statens Arbeidsmiljøinstitutt. Og erfaringen gjentok seg da man i 1900 gikk over til tele-grafen, bare at man kalte sykdommen denne gang for yrkesnevrose.

What's in a name?

Knardahl har en teori om navnet på lidelsen, og synes dette er viktig. Han betegner musesyke som et slangord, hvor skylden for smertene legges på musen eller tastaturet. Men årsaken kan like godt være en idrettsskade eller andre miljøforhold. Smertene kan skyldes mange forhold, men hvis folk får beskjed om at noen er en sykdom, tror de det er farlig og hjernen reagerer slik at det faktisk gjør vondt, fastslår Kardahl.

De fem beste Tekstbehandlere:

Hjemme-PC har kåret de 5 beste tekstbehandlingsprogram, nemlig
Word 97, pris ca kr 5300,-
WordPerfect 8, pris ca 3000,-
Word, pris ca 4500,-
Clarisworks Office 5.0, pris ca 1900,-
Works 4.5, pris ca 1300,-

Snail-mail og den økende bruk av e-mail

Bjørn Veseth i NTB har snakket med Posten og sier at den eksplosive bruken av e-mail har flatet ut, mens brevposten fortsatt øker. I 1998 sendte Nordmenn ca 1.000.000.000 e-mail meldinger. 80% av disse var bedriftsinterne, mens veksten i den eksterne e-mail trafikken (ca 200.000.000) ikke har svart til forventninger.

Posten påstår ikke å merke noe særlig av den spådde utviklingen av det papirløse samfunn. Antall A-postsendinger økte med 4 prosent i 1997 og etter foreløpige tall ble det + 1% i 1998. Til sammen beregnes antallet brevpostsendinger i 1998 mellom 650-700 millioner, sier direktør Kjellaug Kristiansen Jota i Posten Brev. Jota sier at Posten Brev budsjetterer med ca 1% vekst også i 1999.

Hva er egentlig en e-mail melding?

Mange e-mail meldinger, spesielt de bedriftsinterne sendes heller som alternativ til telefonbeskjeder i stedet for brev og må derfor anses som en del av økningen i e-mail trafikken. Utifra denne definisjonen mener Slekt og Data at trafikken på DIS-forum likevel ikke kan anses for å være bedriftsintern, selv om dette er et lukket forum. Vi tror at dialogene og påstandene på DIS-forum aldri hadde sett dagens lys, om DIS-Norge's medlemmer skulle ha brukt telefon isteden. Jota mener derimot at netthandelen bidrag til å øke postforsendelser. De som handler på nettet får varene levert via Posten og betaler deretter gjennom Posten. (Dette må være en ønskedrøm fra Postens side. Anm redaksjon) Sikrere betalingsrutiner i netthandel vil forskyve bildet i elektronisk retning, men fortsatt et stykke vei frem i tiden før e-mail erstatter brev som juridisk dokument, mener Jota.

SLEKT

Slektsbok - generelt om diskusjon

Av Arild Kompelien

I Slegt og Data 2/98 hadde jeg et lite innlegg som et slags svar på Vigerusts oppmodning om å kaste anetavlene, der jeg også oppfordret Vigerust og Holden til å komme med tanker rundt dataprogrammer og slektsbokutskrifter. I 3/98 har begge tatt utfordringen og legger fram sine tanker. Får takke for det, det er fint at noen er reflekterte og kanskje provoserer oss andre.

Men det var ei side ved svarene som skuffet meg, særlig med tanke på at vi innen slektsgransking stadig må finlese kildene med kritisk blikk. I den sammenheng vil jeg først si at skal man ha en diskusjon, er det viktig å lese det man svarer på, og svare på det den andre har skrevet. Både Vigerust og Holden skuffer meg ved ikke å ha lest det jeg skrev. I mitt innlegg i S&D 2/98 skrev jeg IKKE slik Vigerust antyder (og svarer på) at all slektsforskning er like høyverdig. Jeg skrev derimot at det å ha forskjellig utgangspunkt (og ambisjonsnivå) må tolereres og være like høyverdig, men RESULTATENE blir selvfølgelig ikke nødvendigvis like gode. Ikke kan jeg heller forstå, som Vigerust antyder, at mitt innlegg skulle være en støtte til rent juks, når konklusjonen på mitt innlegg var at utbredt avskriving og spredning av feil er et større problem enn at folk lager seg anetavler.

Til Holden vil jeg bare si at når jeg skrev at det var bedre med et skjelett av navn og tall enn fantasivås, forstår jeg ikke hvordan han kunne tro jeg mente det var fantasivås å ta med f.eks. generelt stoff om tida og samfunnet personene levde i. Dette er selvfølgelig bra - fantasivås om staute forfedre vil si diktning i betydningen juks. Når en

skomaker blir en FLINK skomaker, er det diktning.

I bunn og grunn er jeg enig i mye av det Vigerust skriver, men kan ikke dy meg for å lufte den tanken at Vigerust skriver om VITENSKAPEN genealogi, men for de fleste av DIS-Norges medlemmer dreier dette seg om HOBBYEN slektsgransking eller hva man nå vil kalle det. De fleste er amatører som driver med dette på fritida. For å komme inn på Vigerusts sammenligninger fra tidligere, vil jeg si at det er lovlig å drive med hobbysnekring selv om man ikke er mester. Selv en hobbysnekker kan utrette bra ting selv om han ikke mestrer alle snekringens finesser.

SLEKTSBOK & SLEKTS-PROGRAM

Vigerusts konklusjon på dette temaet ble at han hadde liten tro på programmenes mulighet til å håndtere dette skikkelig, og det beste var å skrive selv i et tekstbehandlingssprogram. Ja, jeg tror han har rett i at dette er eneste løsningen dersom man skal få det slik man vil.

Likevel mener jeg det er mulig å få til noe med slektsprogrammene, et slags kompromiss. Det fine med slektsprogrammene er jo blant annet at en kan skrive ut med utgangspunkt i hvilken som helst person. Det har en fleksibilitet en ikke får på annen måte.

Jeg har derfor brukt slektsbokutskrift generasjonsvis med utgangspunkt i en proband, en slags anetavlemodell, selv om jeg er enig med Holden i at dette historisk sett er ukorrekt. Mitt poeng er at dette likevel kan være brukbart ved bruk av Stradonitz' nummersystem. Programmet Slegt & Gård støtter dette nummersystemet godt ved at en kan legge inn egne nummer på personene som en så kan få med på

utskriftene, eller programmet lager nummer selv med utgangspunkt i den personen en starter på.

Ei utskrift som nevnt over, vil ikke vise den sammenhengen som Holden har etterlyst, men jeg mener nummersystemet kan være ei hjelp til å få sammenheng. La oss si vi har ei utskrift på 300-400 sider. Det er klart det vil bli lite interessant for en utenforstående å lese ei slik utskrift fra side 1 og videre utover siden personer som blir stående ved siden av hverandre ikke trenger å ha annet felles enn at de er en av dine aner.

Nummersystemet kan frigjøre fra sidetall og gi den sammenhengen en ønsker. La oss si at vi i ei slik utskrift leser om våre tippoldeforeldre nr. 30 & 31. Det er da ikke naturlig å lese videre om nr. 32 som ikke har noe med 30 eller 31 å gjøre. Derimot vil vi kanskje være interessert i å vite mer om hvor 30 kom fra og hans foreldre, altså nr. 60 og 61. Nr. 30 kan bli omtalt på side 27, men 60 og 61 på side 50. På denne måten har man frigjort seg fra bokas sidetall. Å gå motsatt vei (som da blir historisk korrekt) krever ikke kjennskap til nummersystemet, siden Slegt og Gård under omtalen av 60 og 61, blant deres barn, har gitt vår ane nr. 30 og henviser til omtale på side 27. For meg innebærer dette en oppmykning av programmets stive oppsett, og en kan boltre seg i utskrifta som en vil.

Som nevnt over, er jeg enig i at det historisk sett er feil å gå fra nåtid til fortid, men det å starte med de eldste og gå framover i tid, kan heller ikke være lett. Matematisk sett skulle jeg hatt 512 forfedre som levde noenlunde samtidig på slutten av 1600-tallet. I praksis blir dette antallet redusert, men uansett vil det være mange, og det er umulig å begynne med alle samtidig!

SLEKTER

I slektslitteratur, er det et begrep jeg har problemer med, og det er når vi til stadighet kan lese om den og den slekta. Med fare for å dumme meg ut, må jeg bekjenne at jeg aldri har forstått snakket om bestemte slekter som f.eks. Benkestok eller Galtung.

Hva heter min slekt? Når begynte den – og hvem hører til den? Ikke vet jeg, hvis jeg da ikke skal ta med alle mine aner. Det er den eneste slekta jeg kjenner – jeg kan ikke plukke ut en del av anene og kalle dem for ei bestemt slekt. Mi slekt er et virvar av aner som har giftet seg og fått barn. Min kone har også ei slekt, men våre barn – hvilken slekt hører de til?

Samtidig ser jeg selvfølgelig at det over ei viss tidsperiode og sted kan snakkes om bestemte slekter, men da er dette en praktisk konstruksjon for å holde orden. Vigerust er såvidt inne på samme emne, og det han skriver, viser at hele begrepet hviler på hvordan man definerer ei bestemt slekt, men da er det klart man velger en defini-

sjon som passer, eller man kan lage seg en ny som passer til formålet?

Noe av det samme problemet har jeg med begrepet stamfar. Jeg har drevet med slektsgransking i noen år, men aldri funnet en stamfar. Jeg kunne jo plukke ut en tipptipp og kalle ham stamfar, men det ville jo være ganske vilkårlig.

KILDEREGISTRERING

I et innlegg for flere numre siden var jeg skeptisk til den prioriteringa som Teleslekt den gang stod bak. Man startet opp med folketellinger som ellers var lett tilgjengelige. Jeg mente derfor at det som var makt-påliggende å få skrevet av, var det tunge stoffet. Selv om jeg synes det går ganske greitt med gotisk skrift når den er god, har jeg det siste året slitt med tingbøkene for Solør og Østerdalen for tidsrommet rundt 1700. Skrifta der er vanskelig, og timene raser av gårde mens man staver seg framover, og ofte blir stående fast på meningsbærende ord. Det er da man virkelig ser behovet for å få disse kildene skre-

vet av. Ser i Slekt & Data 3/98 at DIS-Norge vil satse på kilderegistrering, og det er prisverdig. Men omtalen av dette er heller vag, hvordan skal det gjøres/organiseres? Slektshistorielag, historielag og organisasjoner som Tingbok-prosjektet og andre, skriver av kilder uavhengig av hverandre. Det hadde derfor vært ønskelig med et eller annet samordnende organ som hadde oversikten og kunne hindre dobbeltarbeid?

Noe arbeid er for vanskelig for amatører (jf. tingbøkene nevnt over), og en trenger folk med ekstra godt tak på gotisk skrift. Det vil ofte si folk som må betales. Hva med økonomien i dette? Er det penger å hente på kommunenivå, eller hva kan medlemmene bidra med? Er vi villige til å yte et engangsbeløp? 5000 tusen medlemmer kan reise en anelig sum hvis de vil. Dette er også noe som må være i alles interesse, og når det en gang er gjort, er det gjort en gang for alle – for all framtid.

Holger 6.0 test

Av Bjørn Darrud
(gjort i juli 1998)

I dag, slutten av januar 1999 har jeg ikke lenger Holger 6.0 p PC'en min, så dette er hentet fra de notater jeg gjorde sist sommer.

Programmet var såpass «fattig» at jeg ikke bruker unødig med hard-disk på det. Etterhvert som svakhetene ble oppdaget ble nok testen ikke så grundig som kanskje nødvendig, slik at det kan være enkelte punkter som jeg kan ha misforstått.

Punktene som kommenteres her er hentet fra vårt standard testoppsett.

- 1.3 Ikke flere typer parforhold
- 1.4 Ikke mulig å slå sammen 2 personer med kontroll på enkelt detaljene

- 1.5 Ikke felt for dåp og begravelse, kun svenske datoformat.
- 1.7 Ikke mulig å knytte dato/fri-tekst til alle hendelser
- 1.8 Ikke mulig å ha kildehenvisning i eget felt på person og/eller hendelse
- 1.9 Ikke mulig å ha kildehenvisning i eget felt på alle hendelser
- 1.10 Ikke mulig å vedlikeholde kilder i eget register
- 1.11 Ikke mulig å oppgi uavhengige hendelser pr. hendelse
- 1.12 Ikke mulig å vedlikeholde steder i eget register
- 2.3 Ikke mulig å gjøre skjerm søk fra eget kilderegister
- 2.4 Ikke mulig å gjøre skjerm søk fra eget stedsnavnregister
- 3.4 Ikke mulig å lage grafiske anetavler med valgfritt innhold
- 3.5 Ikke mulig å lage stamtavle slektsbok med RTF-format
- 3.6 Ikke mulig å lage anetavle slektsbok med RTF-format
- 3.9 Kilder kan ikke skrives ut i egen rapport
- 4.2 Ved gedcom import lager ikke programmet en liste over det som ikke ble importert
- 4.3 Ved gedcom import varsler ikke programmet at eksisterende file er i ferd med å bli endret
- 5.1 Ikke norske skjermrapporter
- 5.2 Ikke norske menyer
- 5.3 Ikke norsk brukerveiledning
- 5.4 Ikke norsk i utskrifter
- 5.5 Ikke norsk brukergruppe som kan kontaktes + noen flere ubetydelige punkter

Notat vedr DISGEN-evaluering i S&D 4/98

Jeg har kun fått en reaksjon på dette. Denne reaksjonen kom i DISForum.

Andre har overhode ikke reagert på dette. Det har kommet positive reaksjoner på at dette med DISGENS svake kilde-funksjonalitet blir satt fokus på!

I siste nr. av S&D ble det i artikkelen «Utviklingstrekk i markedet for slektsprogram» på side 7 oppgitt at DISGEN var et program med «Faste felt til få hendelser». Dette er dessverre en feilplassering.

DISGEN skulle selvsagt ha havnet i nederste høyre rute i grafen. Programmet har «Fritt antall hendelser, disse kan velges blandt forhndsdefinerte hendelser eller lages selv og det kan være flere variasjoner av samme hendelse.»

Ole Bjørn Darrud

Nytt fra Arkivet

Nytt materiale i Digitalarkivet

Folketellingen 1900 for halve Kristiania ble endelig lagt ut for søk i Digitalarkivet den 9. februar 1999. Den andre halvparten er tidligere lagt ut hos Registrerings-sentral for historiske data (RHD).

Folketellingen 1865 for hele Østfold og en del av Akershus fylke blir også lagt ut i løpet av februar. Utover våren vil så Akershus og Vest-Agder bli komplettert av Digitalarkivet og Vestfold av RHD. Kristiania 1865 er nå under registrering hos Digitalarkivets registreringsenhet på Voss, og vil trolig være klar for utlegging i mai-juni.

Emigrantprotokoller. Som en del av en samarbeidsavtale med Det norske utvandrersenteret (DNU) i Stavanger, har Digitalarkivet mot-tatt DNUs registrerte materiale fra emigrantprotokollene ført av politi-kamrene i Kristiansand (1873-1927), Stavanger (1929-1967) og Kristiania (1867-1927; bare delvis registrert). Deler av dette materialet vil våren 1999 bli forsøkt lagt ut på nettet i den tilstand det befinner seg, men materialet vil senere bli grundig korrekturlest og kvalitets-sikret av Arkivverket. Samtidig vil Digitalarkivets registreringsenheter i Stavanger og Voss komplettere registreringen av emigrantproto-kollene fra Kristiania, Stavanger (ekstrakter 1903-1928), Trondheim m.fl. Målet er at den nasjonale emigrantdatabasen skal være ferdig

til 175-årsmarkeringen for norsk utvandring den 4. juli 2000.

US Census 1880. Siden tidlig i 1998 har Digitalarkivet kunnet tilby søking i et materiale inneholdende alle oppgitte norskfødte personer i staten Wisconsin i USA ved folketellingen i 1880.

Materialet er basert på avskrifter gjort gjennom mange år av nå avdøde professor Gerhard B. Naeseth ved Vesterheim Genealogical Center, Madison, Wisconsin. Nylig er også det tilsvarende materialet for statene Dakota, Illinois, Iowa, Kansas, Minnesota og Nebraska lagt ut. Kanskje du finner dine utvandrede slektninger der? Gå via «Emigrantprotokoller» fra Digitalarkivets hjemmeside <http://www.hist.uib.no/arkivverket/> (for de som ikke allerede kan adressen utenat).

Fortsatt trafikkøkning i Digitalarkivet

Digitalarkivet åpnet sin søke-tjeneste på Internett den 23. januar 1998. Trafikkøkningen det første driftsåret har vært formidabel: I januar 1998 hentet ca 450 forskjellige brukere ned ca 15.000 websider/søk pr dag. Tilsvarende tall for juni 1998 var ca 1000 brukere og ca 30.000 websider/søk, og for januar 1999 ca 2000 brukere og ca 62.000 websider/søk.

Gjennomsnitt for januar 1999: 61.725 sider hentes ned pr dag. 2572 sider hentes ned pr time.

43 sider hentes ned pr minutt.

I underkant av én side hentes ned pr sekund.

«Rushtid» mellom klokken 22 og 23 i januar 1999:

5155 sider hentes ned i gjennom-snitt denne timen.

86 sider hentes ned pr minutt.

1-2 sider hentes ned pr sekund.

Det er svært viktig at Digitalarkivets server klarer å ta unna den store trafikken uten vesentlig økning i svartidene. Besøktallene påvirker derfor hvor stor fleksibilitet som kan tilbys i søkingen. Mange brukere ønsker seg muligheten til å søke på to eller flere felt (f.eks. fornavn + etternavn) samtidig mot folketellingene, både for enkeltkommuner og hele landet. Med den programvaren som brukes, er dette vesentlig mer ressurskrevende for serveren enn søk på ett felt. Slike funksjonalitetsforbedringer i søketjenesten vil derfor ikke komme før ny maskinvare (flere servere) eller organisering av søkingen gjør det forsvarlig. Men det kommer!

Ny arkivlov har trådt i kraft

Lov av 4. desember 1992 om arkiv ("Arkivloven") med forskrifter trådte i kraft fra 1.1.1999. Det ser ikke ut til at den nye loven vil medføre vesentlige endringer i publikumstjenestene og følgelig i slektsinteressertes bruk av Arkivverket.

Lars Nygaard, februar 1999.

Formann

DIS-Hordalands første formann

**Intervju med Jo Rune Ugulen
Av Einar Balle**

DIS-Norges årsmøte som holdes i Bergen 20 mars 1999, vil denne gang bli åpnet av Jo Rune Ugulen. Grunnen til at valget falt på Jo Rune, var at det var han som i sin tid tok initiativet til å stifte DIS-Hordaland. Han ble også valgt til DIS-Hordalands første formann i 1991.

Litt om stiftelsen av DIS-Hordaland

Den 1. august 1991 sendte Jo Rune et brev til en del personer i Bergen der han luftet muligheten for å opprette en lokal avdeling av DIS-Norge. 26. august samme året ble det holdt et forberedende møte angående opprettelse av DIS-Hordaland. På dette møtet ble det bestemt at stiftelsesmøtet for DIS-Hordaland skulle holdes den 23. september 1991. På stiftelsesmøtet møtte 13 personer. Jo Rune Ugulen ble valgt til formann. Han var også formann i de 2 årene som fulgte, 1992 og 1993.

I disse første årene var Jo Rune et meget aktivt medlem, men etter hvert forsvant han litt ut av foreningen. Det siste året har han igjen dukket opp i miljøet, men nå med mer tilknytning til Norsk Slektshistorisk Forening. Han er blant annet NSF's representant i Hordaland.

Når begynte du med slektsgranskning?

Interessen ble vekket som 12-åring da jeg fant en bok etter min bestemor. Denne boka omhandlet en del av min slekt i Ryfylke (Boken var Sukka-ætta av Rudolf Dreyer). Som 14 åring var jeg på mitt første besøk på Statsarkivet i Bergen. Jeg har altså holdt på med slektsgranskning mer eller mindre seriøst i nærmere 20 år.

Når begynte du å bruke pc til slektsgranskningen?

Jeg kjøpte min første pc i 1988. Det første slektsgransker programmet jeg brukte, var Family History System. Andre programmer jeg forsøkte på et tidlig tidspunkt, var Family Edge og Disgen. Etter hvert begynte jeg å bruke Roots og har brukt de ulike versjonene av dette programmet siden. I dag har programmet skiftet navn og heter Ultimate Family Tree.

Ellers har jeg lenge vært av den mening at en vanlig tekstbehandlingsprogram er det beste for å lage en slektsbok. Dette fordi det fremdeles ikke finnes et slektsgransker program som takler de utfordringene som finnes ved å lage en god slektsbok. Tviler for øvrig på at et slikt program noen gang vil lages. Men jeg vil også legge til at et slektsgransker program er veldig nyttig til sitt bruk, deriblant systematisering/strukturering av opplysninger.

Hva driver du med nå?

Jeg studerer for tiden norrøn filosofi og latin ved Universitetet

i Bergen. Målet er å få en jobb innen historiefaget. På fritiden har jeg jobbet mest med slekt/personalhistorie på 15-1600 tallet på Vestlandet. Hovedvekten ligger på Sogn og Ryfylke. Et av mine langtidssprosjekt er å lage et komplett register over personer i Sogn fra 1563 til 1630. Ellers har jeg bl.a. skrevet av et par tingbøker fra Sogn len på 1600 tallet, og har nettopp levert inn en artikkel til neste nummer av Norsk Slektshistorisk Tidsskrift (et hefte som dessverre er forsinket.). Artikkelen handler om slektskretser rundt Amla-godset i Sogndal på 15-1600 tallet. Jeg er også knyttet til Adelsprosjektet med særlig henblikk på adelen på Vestlandet.

Når det gjelder granskning på egen slekt, har det blitt lite av det de siste årene. Det jeg har jobbet med, er stort sett litt på min fars slekt i Danmark.

Fra din tid i DIS-Hordaland husker jeg at du «irriterte» deg over at du ikke fant ut av hvem forfedrene til en Ola Olsson Lalibakken i Suldal. Er du kommet noe videre nå?

Jeg irriterer meg enda over at jeg ikke har funnet noen sikre spor når det gjelder hans foreldre. Har funnet ut at han mest sannsynlig er sønn av en husmann og født ca. 1785 i Suldal, men da kirkebøkene mangler for dette tidspunktet, er det vanskelig å få det stadfestet. Jeg har funnet frem til noen personer som kan være hans far, men noen sikker bekreftelse er ikke funnet.

Har noen av Slekt og Datas lesere forslag til hvordan jeg kan finne hans opphav, så vil jeg være meget takknemlig for litt hjelp.

Til slutt vil vi i DIS-Hordaland ønske deg lykke til videre med studiene og din slektsgranskning.

Innkalling til
DIS-Norges

Årsmøte 1999

20.-21. mars 1999

Bryggen Museum's Auditorium, Bergen

Program:

1030-1100	Dørene åpnes. Servering av kaffe og wienerbrød. Registrering av delegatene.
1100-1115	Møtet åpnes
1115-1130	Foredrag ved Humangenetiker og -forsker Tobias Gedde Dahl: «DIS-Norge med i År 2000-prosjekt?»
1130-1200	Ropert og Gabriel Blum: «Chrota, en vei inn i middelaldermusikk»
1200-1300	Foredrag ved Statsarkivar Yngve Nedrebø «Bergen – innvandrene by 1600–1900»
1300-1400	Lunch
1400-1600	Årsmøte i DIS-Norge

Det serveres en middag for delegatene med påfølgende sosialt samvær i Schotstuene fra kl 1900 til kl 2300.

NB. Styret setter stor pris på om flere av DIS-medlemmene m/følge vil delta i dette samvær, men vi har dessverre ikke råd til å spandere middag på dere. Middagen må dere altså selv betale og vil koste for en 3-rettes m/vin og kaffe/avec kr 495,-.

Påmeldingen **snarest** til Andreas H. Johannessen i telefon 55924246, fax 55924247 eller e-mail anjohann@c2i.net. For tilreisende som vil delta under hele arrangementet har vi gjort avtale med Orion Hotell, hvor et enkelt rom koster inkl frokost kr 510,-

Hvordan kommer jeg til årsmøtet ... ?

1. Sted for årsmøte:

Bryggens museum / auditorium:
Dreggsalm.3, 5023 Dreggen. Tlf. 55588010.
Rett foran Maria Kirken ved Radison hotellet, «5 min.» fra hvor du skal bo:

2. Hotell:

Tulip inn rainbow hotell bryggen orion,
Kjent som «Hotell Orion».
Adresse: Bradbenken 3, 5003 Bergen.
Tlf. 55318080.

Kommer du med fly:

ta flybussen til Radison SAS Royal Hotel, Bryggen og gå mot Rosenkrantzårnet («5 min.»), og til høyre ligger «Hotell Orion».

Kommer du med tog:

og været er godt, g rett frem gjennom gaten Marken ut i Allehelgensgate, forbi pp høyre side Politistasjonen og bankene, følg trafikkåren som dreier ned til høyre mot Vågen. Ut langs «Bryggen» til Rosenkrantzårnet.

Kommer du med båt:

uansett været, er det en fin tur rundt havnen med et flott fisketorv. Hvis seilskipet Statsraad Lehmkuhl er i havn, så ligger det ved Bradbenken og Rosenkrantzårnet.

3. «Årsmøte-middag»

Sted: Schotstuene,
Adresse: Øvregaten 50, 5003 Bergen.
(Ligger rett bak Bryggens Museum).

4. Påmelding (Gjør det nå!) (Gjør det nå!!)

for:
Hotell og middag til:
Andreas H. Johannessen
Telefon 55924246, Faks 55924247,
e-mail: anjohann@c2i.net

Velkommen til Bergen

Vennlig hilsen
DIS-Hordaland

Ingen regn i Bergen 20. og 21. mars?

INTERVJU Med Internett til bygde-Norge

Mange av oss kommer fra ei bygd langt fra de store sentra. Vi husker den bekymringsløse barndoms-tida, de varme sommerdagene i lek og spennende historier om gamle dager som ble oss fortalt på besøk hos naboguttens bestefar. Ei slik bygd er Sandtorg utenfor Harstad. Tilsynelatende i et fraflytningsområde i Sør-Troms, men nå er bygda havnet på Internett, og det viser seg at det virkelig er et spennende sted!

Sandtorg-sidene inneholder mange historiske fotografier. Dette over 100 år gamle bildet viser klesvasken til tørk – på bakken i forgrunnen. Navnet på kusken har man også funnet frem til. Fotograf: Thorstein Brændmo, Bodø.

Av Jan S. Krogh

Sandtorg-gutten Tore Skogly flyttet til Vadsø i Finnmark for over ti år tilbake. Der arbeider han som første-konsulent i Forsvarets Overkommando, bl.a. med IT, web, brukerstøtte og utvikling. Mang en gang funderte han på legendene han hørte som smågutt. Datafrelst som han var, og etter å ha gjort seg ferdig med sin personlige hjemmeside, utvidet han den først med et par enkle sider om hjembygda. Men snart kom han i kontakt med andre utflyttede sambygdinge, og sidene og opplysningene ble raskt flere og stadig mer omfattende.

En perle ved Tjeldsundet

Det viste seg at den lille Harstad-bygda med i dag 350 innbyggere, bare for 100 år tilbake var et travelt handelssted med egen nessekonge, telegraf og postkontor. Væreieren Othelius Gotaas dreiv også et stort gårdsbruk, og hadde egne jekteskip-pere. Faktisk var en av dem bestefar til Høyres Erling Norvik og oldefar til Statoil-sjef Harald Norvik. En Sandtorg-side viser hvordan hovedbygningen ved inngangen til dette århundret glidende på svære sviller, med tau og hånddrevne tromler som trekraft, ble flyttet 200 meter til der den står den dag i dag, til glede for alle forbigående turister på vei til Lofoten.

På nettet finner man bilder som illustrerer disse fakta såvel som en rekke andre gamle historiske bilder fra bygda, flere over 100 år gamle. Folketellingene fra 180–1900 fra Registreringssentralen for historiske data i Tromsø er også lagt ut.

Industri og kultur

Bedriftene på stedet har også fått lagt ut hjemmesider med pekere.

Industrihistorien er kommet med, og det samme har fremtidens muligheter. Sandtorg står i dag ved en korsvei etter at Forsvaret dro, og mange ønsker at bygda med en kulturhistorie tilbake til 1500-tallet nå skal overtas av eiere som kan ivareta dette. Sandtorg-sidene avslører også at tross det spinkle befolkningsgrunnlaget fins likevel elleve foreninger og lag i bygda. Skogly har gitt alle hver sin side, og på brorparten finner man også lagets historie og beskrivende fotografier. En smart ide er også «Hva skjer»-siden med foreningenes aktiviteter, som skirenene til idrettslaget. Telefonnummeret til ungdomsklubben og styret i sanitetsforeningen finner man på nettet.

Rask utvikling

En av foreningene, Sandtorg-holmens Venner, så umiddelbart nytten i Internettet for sitt arbeid. Formann Asbjørn Lagestad hadde lenge forsøkt å finne historiske kilder i utlandet. Han mente at da det er en kjensgjerning at de fleste som i forrige århundre ferdes i landsdelen, nok måtte ha vært innom dette handelsstedet midt i det den gang travle Tjeldsundet. Derfor fikk man lagt ut både engelsk- og tyskspråklige sider der utlendinger som sitter på slike opplysninger, ble bedt om å ta kontakt. Samtidig ble informasjon lagt ut på alle tilgjengelige søkemotorer som Altavista, Kvasir og Yahoo. På få uker fikk sidene flere hundre besøkende og kontaktflaten ble mangedoblet.

Kjærlighet til hjembygda

Sandtorgs egen dikter, Laura Pettersen, og forfatteren av den historiske 1800-tallsromanen «Koffardikapteinen», som beskriver både pirat-tid og dagligliv, Britt

Karlsen, er selvsagt behørig omtalt og krydrer den spennende lesningen. På denne måten er Sandtorg-sidene ikke bare blitt et morsomt tidsfor-
driv, men også en nyttig kilde for historie-interesserte og skoleelever som vil finne informasjon om sitt

eget hjemsted. Ideer Tore Skogly ennå ikke har fått realisert, er å legge ut MP3-låter med bygdas trubadur, Pål Lagestad, eller eksempler på den lokale dialekten såvel som filmsnutter. Om noen år vil vi, uansett om vi sitter i Oslo eller

Sydney, ganske sikkert få besøke bygda enda mer visuelt. Et eksempel til etterfølgelse! Stikk derfor innom <http://home.trollnet.no/skogly/sandtorg/index.htm>

Databaser via Internett og standarder

Av Gunnar Thorvaldsen

Antallet institusjoner og enkelt-personer som skriver av og behandler historiske persondata, vokser stadig. I RHDs oversikt Historiske persondata i Norge er det pr i dag ført opp 85 adressater som besitter slike data og som i de fleste fall vil sende deg utskrift eller diskett på forespørsel. RHD legger nå denne lista over kilder og adresser som en søkbar database på Internett slik at det blir lettere finne fram og holde oversikt over hva som er registrert.

For en rekke formål vil brukerne utvilsomt fortsatt ønske tilgang til kildene via papir eller diskett. Men især i slektsgransking er det imidlertid mer lettvinnt søke fram personer via nettet. Både Digitalarkivet og Registreringssentralen har slike tilbud, og disse vil bli utvidet i nær framtid.

Dette gjelder store kildeserier som folketellingene, som er dataført for hele eller mye av landet. Men hva med alle de mindre bitene, som befinner seg i PC'ene til slektsgranskere, historielag og andre? Det ideelle ville selvsagt være om ogs dette ble gjort søkbart via nettet. Her har sentrale medlemmer i foreningen DIS-Norge

forespurt om ikke ogs dette bør legges inn søkbart på et sentralt sted. Dette er et godt spørsmål, som vi kan omformulere til «Hvem har den nødvendige maskinvare, programvare og arbeidskraft?».

Maskinvare er ikke lenger noe problem av betydning slik prisene raser nedover i dette markedet. Det betyr indirekte at ogs programvarespørsmålet løses. Det er ikke lenger nødvendig lage skreddersydd programvare for hurtig søking i historiske persondata når maskinene er så kraftige at standard hylleware fungerer fint. (Kommersielle program inneholder ogs færre feil enn de hjemmesnekrede.) Problemet er nok heller arbeidskraft. Å ta imot datasettene er kanskje ikke noen uoverkommelig oppgave i seg selv. Riktignok har MacIntosh en annen representasjon av æ, ø, enn de IBM-kompatible PC'ene, men slikt er forholdsvis enkelt løse.

Verre er alle de ulike formater data blir registrert i. For det ene er en hel rekke ulike programsystem i bruk, både spesiallagde norske og importerte, kommersielle program. De tekniske dataformatene er ikke alltid like enkle å konvertere til samme standard.

Enda verre er det imidlertid at feltrekkefølgen er ulik fra registrator til registrator og selvsagt fra kilde til kilde. Datoer kan skrives på et utall ulike vis; jeg så nylig et eksempel med over 11 000 ulike former for angivelse av alder eller fødselsdato i en serie begravelleslister! Å få alt dette inn i samme malen er en svær oppgave – den fører min tanke hen på salig Sisufos.

Løsningen på problemet er STANDARDER. Registrerings-sentralen kan gjerne ta imot materiale fra andre og legge det ut på nettet. Men en forutsetning er at datafilene kommer hit i avtalt stand. For folketellingene er et detaljert format for utveksling av filer spesifisert i boka Histform, som ogs er tilgjengelig via våre hjemmesider på Internett. En tilsvarende Histform-standard for kirkeboksdata er under utarbeidelse. I mellomtida anbefales bruk av «Standard 4G» for registrering av kirkebøker, eller formatene for disse og andre kilder spesifisert i undertegnede bok «Håndbok i registrering og bruk av historiske persondata» (1996). (Fra Heimen nr 2/1998)

Ny litteratur om navnegransking

I Heimen (2/98) omtaler professor em. Jørn Sandnes Peter Hallaråkers bok: *Innføring i stadnamn, innsamling og gransking*.

Boken er på 280 sider og utgis av Universitetsforlaget, Oslo 1997.

SLEKT

Hvordan drive slektsforskning på taterne?

Av Liv Borge

Jeg har gitt ut en bok med tittelen «Solens og månen barn». Den handler om kulturen, religionen og om hvor mange taterslekter det finnes i Norge.

Det er nok alminnelig kjent at å drive slektsforskning på taterne er en meget vanskelig oppgave. Hovedregelen er jo at de ikke holdt seg på ett sted, men reiste fra sted til sted. Dermed er det vanskelig, i mange tilfeller nesten umulig, å drive slektsforskning på denne gruppen. Derfor finner vi også få slektsforskere som systematisk forsker på denne gruppen.

Omstreiferforskningens far var samfunnsforskeren Eilert Sundt, med boken «Beretning om Fante- eller Landstrykerfolket i Norge», med undertittel «Bidrag til Kundskab om de laveste Samfundsforholde». Alle senere bidrag har stort sett gått ut på å bevise, motbevise eller eventuelt modifisere hans teorier.

På 1890-tallet ble Omstreifer-misjonen dannet. Programerklæringen lå i foreningens første offisielle navn: Fram til 1919 het misjonen «Foreningen til Modarbeidelse af Omstreifervæsenet».

I årene 1919 til 1935 var det offisielle navnet «Den norske omstreifer-misjon», og i perioden 1937 til 1987 «Norsk Misjon blant Hjemløse». Fra 1987 het organisasjonen «Kirkens Sosialtjeneste», men allerede ved årsslutt året etter opphørte den definitivt som særomsorg for omstreiferne. Organisasjonen har nok i alle år vært mest kjent som «Omstreifer-misjonen» eller bare «Misjonen».

Innledningsvis kan det også være greit å definere selve begrepet «omstreifer». Her i landet har det vært brukt mange benevnelser på folk som ikke var bofaste.

Begreper som tater, fant, splint, fark, og også sigøynere, skulle være vel kjent. I tillegg blander mange folk inn begreper som landstryker, slusk og lasaron. Som regel bærer begrepene preg av at de som har brukt dem, ikke kjenner til bakgrunnen til de personer de bruker disse begrepene om. De fleste begrepene har blant tater selv – og blant mange andre også – fått negativ betydning. I gruppen selv brukes helst begrepene «tater» eller «reisende».

I det følgende vil vi helst bruke disse begrepene.

Jeg vil også her peke på at blant de reisende selv finnes i alle fall to syn på dette med slektsforskning på taterne.

Kanskje spesielt de litt eldre av gruppen husker med skrekk og gru tilbake på den systematiske **registreringen** av de reisende som ble foretatt dels i perioden 1845-1865 og så fra 1890-tallet og framover. Disse frykter all publisitet om de reisende, og vil ligge så lavt som mulig i frykt for nye forfølgelser. Vi kan ikke avvise denne frykten! I dag går bedriften Norge bra, men i nedgangstider er det bruk for syndebukker. Under krigen tilbød daværende generalsekretær i Omstreifer-misjonen hele tatararkivet til tyskerne, slik at også denne gruppen kunne komme med i «den endelige løsning». Allerede på 1930-tallet utarbeidet overlege Scharffenberg etter god europeisk/amerikansk

raseteori en plan for sterilisering av tater-jentene. Dermed ville taterne – som én av de underlegne rasene – dø ut av seg selv... Dette er bare 50-60 år siden! Selv om vi kanskje ikke kan forvente slike drastiske virkemidler i fremtiden, vet vi allikevel ikke hva den bringer.

Vi skal derfor ha respekt for de av tater-gruppen som ikke ønsker publisitet.

Det andre synet på dette blant taterne, finnes kanskje først og fremst blant de unge, og blant de som har vært bortsatt og nå har funnet tilbake til røttene sine. Mange av disse føler at mest mulig bør komme frem. Publisitet betyr ofte beskyttelse. Det er vanskeligere å diskriminere en gruppe samfunnet skal ha omsorg for. Samtidig kan også dette stempelet føre til en «stakkar, det er synd på dem»-holdning som ivaretar og bekrefter godfolks følelser av det litt underlegne med gruppen. Vi ønsker heller ikke *denne* holdningen.

Jeg tror det er riktig å si at det er viktig med en balanse. Vi skal få fram i lyset det som **må** fram i lyset, vi skal gi hjelp til folk av gruppen som ønsker å finne ut av sine røtter, og vi skal sørge for at gruppen får den status som en nasjonal minoritet som den er. Dette vil også på sikt endre folks holdninger til de reisende som noe verdifullt, der kulturen skal vernes om og få den status den fortjener. På mange måter er det riktig å si at vi med tater-kulturen og -historien har ett av de mest spennende kapitlene i norsk og nordisk historie.

Før vi går inn på det rent slektsforskningsmessige, skal vi kort se på noen prinsipielle – og vanskelige – spørsmål når det gjelder taterne som gruppe.

Det første vi kan slå fast, er at opp-

havsproblematikken virkelig er problematisk.

Eilert Sundt var den første her i landet som på seriøs basis undersøkte dette, og kom fram til noen ganske avanserte teorier med utgangspunkt i en kjerne av sigøynere, blandet med desertører, folk med urene yrker (bøddel, nattmann), jenter som havnet i «ulykka», kriminelle og andre.

Det vi i dag vet, er at de reisende kan deles i alle fall i tre hovedgrupper:

1) Etablerte reisende slekter som har reist i flere generasjoner, og som har to for-skjellige grener igjen:

- a) Opphav i «norske» reisende slekter, som f.eks. Gripenfeldt-familien med opphav i skarpretterfamilien Lædel i Kristiania. Foreløpig vet vi ikke om det før ca 1720 finnes et tater-opphav i denne perioden, men det er vel ikke usannsynlig. Vi har også en familie på 1700-tallet jeg foreløpig bare kaller «Hans-folket», men som er opphavet til f.eks. Flintian-følget (kona til Johannes Nilsen Lindberg Flintian). Noen av disse er altså vanskelige å finne det egentlige opphavet til
- b) Opphav i «ren» norsk bonde-slekt, som f.eks. «Gutta-Lars», odelsgutt fra Øvrebø i Ognå som ble stamfar for et helt omstreifer-følge der etterkommerne hans reiste i flere generasjoner, eller Ljosdal og Haugen-følgene fra henholdsvis Lund/Sirdal og Valle i Setesdal.

2) Opphav i svenske eller finske slekter, som f.eks. Holm, Almqvist, Palm, Hartmann osv.

3) «Slengere» som av en eller annen grunn har havnet utenfor »det gode selskap» og blandet seg med reisende.

Den mest synlige forskjellen mellom de reisende og andre folk er *de kulturelle særegenhetene*, først og fremst:

- ⇒ det at de reiser fra sted til sted
- ⇒ deres familiære forhold, samhørighet, moral og etikk

Artikkelen har Eilert Sunds bok «Beretning om Fante- eller Landstrykerfolket i Norge» som kilde.

⇒ de spesielle profesjonene, inkludert det «urene» arbeidet (hesteskjæring, hesteflåing, til dels nattmann)

Hesteflåing, kastrering og feierarbeid var altså i lang tid rakkerarbeid, -og svært lite ansett. Dansken H P Hansen sier det slik i sin bok «Natmændsfolk og Kjæltringer» (København 1921/22): «Var nævnte Arbejde foragtet, da var selve Rakkeren og Natmanden det ikke mindre». Feieren var på et like lavt sosialt nivå som rakkeren og nattmannen. Kombinasjonen feier og hestelakter ser heller ikke ut til å ha vært uvanlig. Hansen har en grundig analyse av Rakker- og nattmannsvesenet i Danmark, og disse sam-svarer med deres yrkesbrødres oppgaver i Norge: Rakkeren eller nattmannen skulle hjelpe skarpretteren ved kagstryg-

ning, brennemerking og henrettelser, grave ned lik av selvmordere og henrettede, tømme priveter (selve nattmannsnavnet fikk de nettopp ved at de tømte doene nattetid), kjøre søppel ut av byen, og kjøre ut av byen og grave ned «dødsstyrte Creature». Renovasjons-oppgavene hadde forrang.

Hvor sterk holdningene mot rakkeren/nattmannen var rotfestet, gir en historie fra Trondhjem vinteren 1769 et bilde på. Nattmannen Ole Hansen døde i stua på Rakkersanden vinteren 1769. Ingen ville ta i liket, og det gikk heftig brevveksling mellom Trondhjem og regjeringen i København. Nattmannsliket ble liggende i hytta, og først etter drøyt 5 måneder kunne nattmannen bæres til grava av 16 «ærlige slaver». Der er flere vitnesbyrd om at rakkeren var omstreifer eller tater.

Allikevel var nok dette yrket et marginalt yrke for tater i alle fall etter 1800. I kirkebøkene figurerer helst taterne under benevnelsene «Kobbersmed, Gjørtler, Messingsmed, Hesteskjærer, Knappe-mager, Kammager» osv., alle benevnelsene som regel med «Omstreifer» først.

Etter denne til dels lange innledningen kommer vi så tilbake til spørsmålet vi stilte innledningsvis: *Hvordan drive slektsforskning på omstreiferne?* Vi skal her forsøke å si litt om de viktigste kildene til dette.

En god innledning til i det hele tatt å begi seg inn på området, er å lese Eilert Sundts bok «Beretning om Fante- eller Landstrygerfolket i Norge», som kom ut helt på slutten av 1840-tallet. Dermed vil en lettere forstå problematikken

omkring det å drive slektsforskning på denne gruppen. Dernest vil jeg anbefale å skaffe seg følgende to bøker: **Fantefortegnelsen 1845** og **Fantefortegnelsen 1862**, begge redigert av Harald Winge og utgitt av Norsk Lokalhistorisk Institutt, Oslo 1986 og 1995. Dette er grunnleggende bøker for all slektsforskning på taterne i Norge. Jeg vil også anbefale å lese Martin Skous bok «**Paa Fantestien**» (Kristiania 1893), der det er en tater selv som forteller.

Av primærkilder, er **kirkebøkene** de viktigste. De aller fleste taterne gikk igjennom de såkalte kirkelige handlinger; dåp, konfirmasjon, vigsel og gravlegging. Dermed har de satt skriftlige spor etter seg overalt i landet. Problemet er at de ikke alltid visste, eller ville oppgi, hvor de var døpt.

Man kan derfor f.eks. finne en tater som er konfirmert i Tugthuset i Oslo der det er oppgitt at vedkommende er døpt i Tynset. Ved en sjekk i Tynset kirkebok finner man så ikke vedkommende. Dette er et gjennomgående problem. Ofte er det rene tilfeldigheter at man finner dem i det hele tatt. Derfor er bl.a. Eilert Sundts Årsberetning (Fantefortegnelse) 1862 og Fantefortegnelsen av 1845 så verdifulle. Slektsforskning på taterne er i mye større grad et tålmodighetsarbeid enn å forske på andre slekter.

En annen kilde er **folketellinger**. Man finner en del tater i folketel-

lingene, men da oftest bare de bofaste taterne. Vet man hvor noen slo seg ned, er det altså lurt å sjekke folketellingene. Her kan det også være at fødested – som ofte er identisk med dåpssted – er oppgitt, og så har man en ny opplysning å sjekke.

I **tingbøkene** kan man også finne til dels ganske omfattende saker som involverer tater, men å gå gjennom tingbøkene (som i de fleste tilfellene ikke har navneregistre!) er også et møysommelig arbeide. I det hele tatt er det lurt å kikke litt i **amtmannsarkivene** (hvor man bl.a. finner passprotokoller), **fangeprotokoller** fra tukthusene, **lensmannsarkiver** o.s.v.

Når man finner opplysninger her, gir det som regel noe kjøtt og blod på beina. Rene navn og datoer er jo som oftest ikke veldig interessante. Først når man får vite noe om personene, begynner vi å kjenne dem. Jeg vil også oppfordre til **muntlig innsamling** av slekts- og tradisjonsstoff (og undertegnede tar med glede imot kopier av dette!).

Jacob Walnum, Omstreifer-misjonens «far», utarbeidet fra 1890-tallet et arkiv på de reisende slektene som var mer eller mindre systematisk. Dette ble foretatt av

hans ettermenn i misjonen. Problemet med dette arkivet er at det ikke er offentlig tilgjengelig. Den sannsynligvis eneste som i tillegg til misjonen sitter med et landsomfattende arkiv over taterslekter i dag, er **Jonny Mydland**. Dette er til dels ganske mye mer omfattende enn misjonens, i alle fall på perioden fra 2. Verdenskrig og bakover.

Jeg skal våge meg på å anbefale den enkleste metoden for å drive slektsforskning på taterne: **Ta kontakt med meg eller Jonny Mydland!**

Jonny har i over 10 år drevet slektsforskning på taterne, og har stoff til en del «bygdebøker» på tater-slekter. Han bygger stadig ut, og er interessert i mest mulig opplysninger om de reisende slektene.

Jeg oppfordrer derfor alle som driver med slektsforskning på taterne, å ta kontakt med han!

Jeg selv har i over 7 år drevet slektsforskning på de taterne som kom fra Sverige. De slektene som ble kalt for «Stor vandrar», som munner ut i Palm, Hartmann osv. og ikke minst selveste Stor-Johan slekten. Vi har ganske sikkert en del opplysninger å utveksle.

Kilder:

- 1) Eilert Sundts bok som kom ut på ca 1840-tallet, «Beretning om Fante- eller Landstrykerfolket i Norge.»
- 2) Fantefortegnelsen 1845 og Fantefortegnelsen 1862. Begge er redigert av Harald Winge og utgitt av Norsk Lokalhistorisk Institutt, Oslo 1986 og 1995.
- 3) Martin Skous bok «Paa Fantestien» Kristiania 1893.
- 4) «Solens og månens barn» av Liv Borge

Av primære kilder:

- ⇒ Er kirkebøkene de viktigste
- ⇒ Folketellingene
- ⇒ Tingbøkene
- ⇒ Amtmannsarkivene (der de finner passprotokoller)
- ⇒ Fangeprotokoller
- ⇒ Lensmannsarkiv
- ⇒ Muntlig innsamling
- ⇒ Riksarkivet har mange av kildene
- ⇒ Jonny Mydland
c/o Mission Hope, P.O.Box 11753, Nairobi – Kenya

LifeLines - Unix slektsprogram med kildekoden tilgjengelig

Av Petter Reinholdtsen

For oss som bruker operativsystemet Unix, finnes det et godt alternativ når vi vil granske og systematisere slekta vår. Det heter LifeLines, og jeg har ikke vært borte i en eneste Unix variant der jeg ikke fikk det til å kjøre. Jeg har testet den både på Linux, NetBSD, Solaris og Irix.

Programmet kjører i tekstmodus, og kjører dermed også godt over nettet via telnet eller ssh. Redigering av persondata skjer med din oppsatte editor. Informasjonen skrives inn i GEDCOM format, og programmet holder styr på forholdet mellom personene. «Fritekst»-formatet gjør at du kan legge inn så mye informasjon du vil om hver person, for eksempel kan du ha flere navn på hver person.

Systemet har et eget programmeringsspråk for rapport-generering. Du kan, hvis du vil, lage hva du vil. Heldigvis finnes det mange ferdiglagede rapporter som du kan endre på for å komme i gang.

For å installere LifeLines trenger du et C utviklingsmiljø. Dette følger med de fritt tilgjengelige Unix-variantene (Linux, *BSD). Lag en ny katalog og hent ned kildekoden.

Gå ned i katalogen og pakk ut med 'tar zxvf lines.3.0.2.tar.gz'. Programmet pakker _ikke_ ut i en egen katalog, så det er viktig å lage en ny katalog før du starter. Les deretter 'readme'.

Beskrivelsen forteller at 'sh ./build {BSD|SYSV}' skal starte kompilering. På min linux-boks valgte jeg BSD, og kompilerte programmet uten problemer. Forvent noen advarsler fra kompilatoren (warnings).

Hvis alt gikk bra, så har du nå en fil 'bin/lines302' som du kjører for å starte programmet. Som første parameter forventes katalogen der slektsdatabasen ligger, eller der den skal ligge. Lag en ny katalog (f.eks. slekt), og start programmet med katalognavnet som parameter:

```
mkdir slekt
bin/lines302 slekt
```

Hvis alt gikk bra, så har du nå fått opp menyen til LifeLines 3.0.2.

Nå er det på tide å hente inn din gamle slektsdatabase fra GEDCOM fila. Velg Miscellaneous utilities (u) og deretter, Read in data from a GEDCOM file (r). Oppgi filnavnet, og du skal være i gang.

Det lønner seg med utskrift av brukermanualen som du finner på websiden.

LifeLines er utviklet av Tom Wetmore, og er tilgjengelig på <URL: <http://www.bartonstreet.com/software/lines/>> Der finnes både informasjon om hvordan det virker og ferdige rapport-generatorer.

Kildekoden ligger på <URL: <ftp://ftp.cac.psu.edu/pub/genalogy/lines/>> Utviklingen har pågått fra tidlig på 90-tallet og fram til i dag. Ordliste:

C Utviklingsmiljø Samling av programmer nødvendig for å utvikle programmer i programmeringsspråket C. Det inkluderer kompilator og systemer for å organisere kompileringen (make).

Unix Unix er en familie operativsystem med snart 30 års historie. Den mest kjente av disse er sannsynligvis Linux. Det finnes mange forskjellige Unix-varianter. Disse deles av historiske årsaker hovedsakelig i to: BSD og System V (SysV).

GEDCOM Utvekslingsformat for slektsinformasjon skapt og vedlikeholdt av mormonerkirken i USA.

Editor «Tekstbehandler» som lagrer dokumentene som ren tekst, uten binære formateringskoder.

Ny emailadresse for medlemsservice

En ny emailadresse har blitt satt opp for henvendelser som gjelder medlemsservice: innmelding i DIS Norge, innmelding i lokallag, utmelding av DIS Norge eller lokallag, melding om adresseendringer, bestilling av skjema for Nextel rabatt, bestilling av startpakker og bestilling av gamle nummer av Slekt og Data.

Den nye epostadressen er dis-adm@online.no. Epost sendt til denne adressen vil gå til foreningens kontor, der all oppdatering av medlems-

registret vil bli gjort av kontorhjelpen.

Vi ber om at enkeltmedlemmer og lokallag som sender slike meldinger på vegne av medlemmer sender slike henvendelser til denne adressen, og ikke direkte til styremedlemmer i DIS Norge, eller til adressen disnorge@online.no.

Vi minner også om at det blir lettere oppdatere registret om avsender tar med alle nødvendige opplysninger i en slik henvendelse: evt medlemsnummer, fullt navn og adresse, og om man kun skal være medlem i DIS Norge, eller i bde

DIS Norge og lokallaget i fylket der du bor.

Det finnes alt en web-side for innmelding i DIS Norge på <http://www.sol.no/disnorge/>. En ny web-side for rapportering av endret adresse, telefon, epost og web-adresse vil også bli lagt ut i nærmeste fremtid, slik at man kan gjøre dette via web istedenfor epost.

Med vennlig hilsen Stein J. Rypern,
Styresekr. DIS Norge

News raskere enn Frelsesarmeen

Av Kari Nicolaisen

Klokka 1500 forleden ringte jeg min årlige hilsen til min avdøde mors gamle halvkusine i Oslo. Hun spurte om jeg hadde noen slektskontakt med Sverige. Der viste det seg at hun i alle år hadde holdt kontakt med en dame i Gøteborg, men til meg klaget hun over ikke å ha fått svar på sine kort de to siste årene.

Hun lurte derfor på om vedkommende var død. Jeg fikk navnet hennes, og vel en halvtime etter

postlegger jeg forespørsel på news: swnet.sci.genealogi og ber om oppslag i «dödboken». Innen kl 1630 har jeg mottatt fire svar, alle med Gøteborg-damens adresse og telefonnummer! Min kontakt i Oslo (80) har pratet med sin tapte forbindelse i Gøteborg, som viser seg å være datter av min morfars bror, og jeg ble også oppfordret til å ringe og fortelle om min hobby og hva jeg har funnet.

Jeg tok henne på ordet og ringte min mors nyfundne kusine i Gøteborg på 88 år, åndsfrisk til

tusen, og mottok masse nye slektsopplysninger om hennes fars etterkommere. De var helt uvitende både om sin «svedjefinske» avstamning, sine adelige aner til Bratt af Höglunda fra «gründeren» og seks ledd framover inntil en datter giftet seg ut av sin stand.

Kontakten er derfor opprettet, alt slektsmateriell er på vei til Sverige. Takket være internett, hjelpsomme forskerkollegaer og moderne kommunikasjon lot alt dette seg løse – i løpet av et par ettermiddagstimer.

På slektsstevne i moteriktig klær?

I Aftenposten 19. februar fastslår Bodil Fuhr at selv en langtids-trendig innehaver av designerboutiquen MA i selveste Hegdehaugsveien Oslo 3, Marit Thorvaldsen kan få identitetsproblemer når hun drar på slektsstevne i Nord-Trøndelag ikledt sin belgiske avantgarde-garderobe.

Det finnes mulighet for hjelp. Slegt og Data anbefaler Marit å skaffe seg noe av de meste trendy slektsforskerprogram som finnes på markedet i dag og som helt sikkert vil hjelpe mot eventuelle oppståtte identitetskriser i Nord-Trøndelag. Med et slikt utstyr kan man bevise hvor «in» man er. Det hjelper ikke å være trendy, når ingen vet at du er det, fastlår Aftenposten.

Schrøder

Ole Schrøder: Schrøderslekten

Av Finn Holden

Dette er en meget vakker slektsbok. Boka er et resultat av et samarbeid mellom flere medlemmer av Schrøderslekten og historikeren Svein Skahjem, det må ha vært et meget vellykket samarbeid. Nå har de også vært heldige. Grunnlaget var lagt av tidligere slektsmedlemmer, brev og opptegnelser er blitt bevart og samlet gjennom generasjoner.

Familiebilder

Slektsboka innledes med vakre portretter av stamfaren og hans hustru, undertollbetjent Johannes Jacobsen Schrøder og Anne Marie Pedersdtr. Brodrup, malt i 1806.

Disse flyttet fra København til Arendal i 1797.

Slektsboka viser betydningen av å samle bilder, ikke bare av personer, men også av bygninger og byer/gårder og ha med gamle kart av egnen personene bodde i. Dette skaper både liv og variasjon i boka, gir den et mer appetittlig utseende, og gir samtidig bredde til framstillingen.

Det første kapitlet er skrevet av historikeren Kjell-Olav Masdalen, bestyrer ved Aust-Agder-Arkivet.

Han setter Johannes Schrøders liv og karriere inn i samtiden, forteller om Schrøders naboetvister og gir en forklaring på hvorfor Schrøder ikke avanserer til tollbetjent. De fire barnas faddere nevnes og omtales for å plassere Schrøder sosialt i samfunnet: «Schrøder var dyktig til å finne frem til faddere som bido til å øke familiens sosiale status». Teksten er hele tiden dokumentert med henvisning til noter etter kapitlet.

Henvisninger

Så slipper en slektning til med en ny beskrivelse av 1. generasjon, stamforeldrene, med fotokopier av gamle søknader og annonser. Her

Medlemmer av Schrøder-slekten, 17. mai ca. 1906.

blir noen opplysninger helt unødvendig gjentatt. Ingen av de to forfatterne forklarer hvorfor Johannes og Anne Marie giftet seg med kongelig bevilling eller forklarer begrepet.

Slektstavler

Johannes og Anne Marie fikk 4 barn, to døde som små, en forble ugift, mens den siste fikk 9 barn. Det er disses liv, meget systematisk ordnet, vi følger, såvel kvinneledd som mannsledd. Generasjonene markeres etter kjent mønster med nytt nummer for hver generasjon. I tillegg er det stort innrykk i teksten for hver generasjon slik at det er relativt lett å finne foreldrene og søsknene til en bestemt person. Utover i boka fins det flere slektstavler så vi kan finne slektskapet

mellom personene. Men disse slektstavlene står ikke i innholdsfortegnelsen eller i personregistret, slik at man må lete dem fram. Boka har masser av bilder med tekster som også forklarer slektskap mellom personene. Bakerst, før registret, er det en avdeling med barndomserindringer, brev, nekrologer, dagboksnotater osv.

Godt forbilde

Resultatet er blitt en slektsbok som må være en glede for alle medlemmer av slekten Schrøder uansett tidligere interesse for slekten. For oss andre kan den gi ideer til hvordan vi skal gjøre det.

I en debatt her i bladet har jeg hevdet at det må være et mål for slektsforskeren å forsøke å lage en

slektshistorie som både er faglig forsvarlig og samtidig er leseverdig for folk som ikke er spesielt slektsinteresserte. Slektsboka om Schrøderslekten viser at det lar seg gjøre.

Enevold, Aagot og Frantz Schrøder, ca. 1918.

Embla

Profesjonell slektsgranskning

Av Stein Inge Haaland

«SLEKTSGRANSKNING.... e' du blitt galen !!!!!» Hun bare stirrer på meg og måper. «Har du sluttet i en IT-stilling i en oljebedrift for å drive med slektsgranskning?» Min kones søskenbarn rister oppgitt på hodet. Min 85 år unge bestefar ble blek og tok seg til hjertet da jeg fortalte om mine planer. «Dette kan du ikke gjøre», var det eneste han klarte å stamme frem, samtidig som han gispet etter luft. Seinere både lo han og ristet på hodet samtidig. «Ja, ja, Stein Inge! Jeg skjønner ikke noe av denne dataen, men klarer du dette, er du god!»

OLJÅ

Det å gå fra gode jobber i «oljå» for å starte for seg selv med slekts-

granskning har vært et stort sprang. Vi har løftet den ene foten og håper den vil finne fast grunn når vi setter den ned igjen. EMBLA Ættegranskning AS er faktisk Norges eneste spesialfirma innen slekts- og ættegranskning, og vi har ikke bare tatt sats og hoppet på karusellen i siste øyeblikk. Stegene har vært mange, små og gått over flere år. Snur man seg nå i ettertid for å se tilbake, er det ikke lett å kunne si nøyaktig når tanken om eget firma oppstod.

UNGE ÅR

Som ung husker jeg at jeg sammen med min far besøkte slektninger på Karmøy. Fra radioen strømmet Ni-timen ut. Noen amerikanere var på jakt etter sine røtter i Norge og ønsket å komme i kontakt med

bedrifter som kunne ta på seg et større oppdrag. Ni-timen klarte etter nitid arbeid å spore opp «to gamle damer» fra Østlandet som kanskje kunne hjelpe. Jeg var ikke gamle karen da, men husker at jeg undret meg over mangelen på denne typen tjenester. I mine ungdomsår dukket det opp mange gamle bilder på en vegg hos en tante. Bildene var satt inn i fine svarte rammer, men de manglet alle navn, og dato for når de avbildede personene levde, manglet. De var i grunnen bare hengt opp til pynt. Ja, for fine var de, og folka på bildene så staselige ut. Noen i finstas og noen i arbeidsklær. En hadde langt skjegg og ei så mektig streng ut. Og tenke seg til, de var alle opphavet til min eksistens! Men hvem var de?

DATA-GUTT

Fra den dagen har jeg «samlet på slekta». Ettersom jeg var en «data-gutt», ble maskinen tatt i bruk etter beste evne. DIS-Norge ble oppsport ganske raskt, og jeg kan med hånden på hjertet si at uten DIS-Norge og DIS-Rogaland hadde jeg fortsatt jobbet i «olja». Inspirasjonen fra diverse arrangement og fra enkeltmedlemmer har vært uvurderlig.

EMBLA Ættegranskning ble registrert i Brønnøysund sommeren 1996. Meningen var at det skulle være en hobby og en liten familiebedrift. Selv hadde jeg interessen

Til venstre: Stein Inge Haaland.

for slekta og data, og ektefelle Liv kunne bokføring. Vanskeligere var det i grunnen ikke. Vi fant tidlig ut at vi manglet et skikkelig verktøy i arbeidet. Skulle vi utvikle et data-program for slektsgranskning selv?

PROGRAMVALG

Vi hadde forsøkt forskjellige norske programmer og ble i grunnen overrasket over det lave nivået disse holdt. Ikke noe å si på det når man ser hvor vanskelig det er å lage et godt slektsprogram. Blikket ble rettet mot Amerika, og vi så ganske raskt at vi ikke ville ha tid eller økonomi til å utvikle noe som kunne konkurrere med de store og gode fra «over there». Men å drive slektsgranskning med fremmedspråklige programmer er i mine øyne absurd. Etter flere år i England er ikke språket noe personlig problem, men i Norge skal vi drive slektsgranskning på NORSK. Og ferdig med det! Vi gjorde det nest beste og kontaktet noen av de amerikanske firmaene som utvikler slektsprogrammer for å se om de var interessert i lille Norge. Våren 1998 satt to trøtte typer i fly på vei hjem fra USA. Stephen, som opprinnelig er engelsk, men som jobber som programutvikler i «olja», oppsummerte en ukes inntrykk etter å ha jobbet med det amerikanske firmaet Family Technologies Ltd. Vi hadde på en eller annen merkelig måte klart å forhandle oss frem til en avtale hvor vi skulle videreutvikle slektsprogram sammen med det amerikanske firmaet. Samtidig fikk vi eneretten til å markedsføre og selge programmet i hele Europa. Vi var trøtte, men meget glade.

AKSJEKAPITAL

Resten av året 1998 ble brukt til å overbevise oss selv om at det er mulig å kunne leve av å utvikle dataverktøy for slektsgranskere. Jeg har ikke peiling på økonomi, så vi har brukt mye tid på analyser og markedsundersøkelser i flere land. Enten så er jeg en meget god selger (til tross for min stamming), eller så mener økonomifolka at dette har noe for seg. Vi har nå skrappt sammen nok aksjekapital til å kunne drive en stund fremover, og vi har fått lokaler i Nyskapingssenteret i Rogaland Kunnskaps-

park. For å få plass her måtte jeg gjennom et 30 minutters intervju med seks litt eldre herrer som skulle måle vårt lille firma opp mot krav til innovasjon, forretningsidé, strategi, økonomi osv. Jeg overdriver ikke når jeg sier at jeg var virkelig nervøs. Ordene var mange og fine, men tro det eller ei: Vi ble veid og funnet tunge nok! Kun tre nye firmaer ble trukket ut, og EMBLA Ættegranskning AS var blant dem.

PARAGRAFJUNDEL

Vi vil nå bli hjulpet på alle bauger og kanter. Nyskapingssenteret har en egen senterleder som skal rettledere i jungelen av lover og paragrafer hvis det blir nødvendig. EMBLA Ættegranskning vil f.eks. ikke kunne klare seg med salg av slektsprogram i Norge alene. Vi må videre nedover i Europa med produktene våre. Men hvordan skal vi forholde oss til EU og den nye euroen? Dette er en jobb for Nyskapingssenteret i Rogaland Kunnskapspark. Vi priser oss lykkelige for lokalene og for denne unike muligheten.

KJEMPESPENNENDE

Jeg må ærlig talt si at jeg blir skremt når jeg ser på budsjettene, men samtidig ser vi mangelen på og behovet for gode dataverktøy for slektsgranskere i hele Europa. Det er kanskje stormannsgalskap, men vi har tatt mål av oss til å bli Europas ledende leverandør av dataverktøy for slektsgranskere. Vi skal lage verktøy som skal hjelpe oss til å ivareta den verdifulle norske kulturskatten som kunnskap om forgangne slekter er. Og på toppen av alt så er det kjempespennende!

Norges eneste spesialfirma innen slekt- og ættegranskning

Etterlysninger

Etterlysning 1/99 Telemark

Min morfar **Ole Peter Pettersen** f. 13. januar 1877, døpt på Herre 10. mai, død 7. september 1959. Bodde på Herre i Bamble, flyttet til Kleivane og senere til Tveithegna på Vold i Telemark. Foreldrene var «Flaate-mann» **Peter Elias Vraalsen** f. 2. desember 1845 og **Johanne Abelson Olsdtr** f. 4. januar (?) 1849 og konfirmert i Tjølling, Brunlanes 16. oktober 1864. Peter Elias og Johanne ble gift 28. april 1876. Søker Johannes foreldre. Peter Elias' far var matros **Ole Johannessen**. Søker hans foreldre, hans kone og hennes foreldre. Min mormor var **Helga Johanne Nilssen** f. 6. januar 1880, døpt 19. febr., død 23. juni 1938. Hennes far var Sadelmaker **Johan Nilssen**, f. 1. september 1847 og **Johanne Anderssen** f. 26. august 1859 fra Arendal. Søker Johan og Johannes foreldre. Min farfar Ole Andreassen f. 5. juli 1887, d. 20. februar 1971 bodde på Ålgårdstad Kilebygda Solum Telemark. Han var sønn av Andreas Olsen Hagen (?) og Maren Gundersen/Andersen (?) fra Kilebygda. Søker Andreas' og Marens foreldre eller slektninger.

Dagfinn Andreassen
Tømmeråsen 11
4639 Kristiansand S.
Tlf. 38 04 00 65 / Fax. 38 04 28 10
E-mail: Dagfi@online.no

Etterlysning 2/99 Farsund

Min far **Sigurd Syvertsen** född i Farsund 1897, bosatt i Oslo och avliden i Eidanger 1949 på resa i tjänsten. Är intresserad av att få kontakt med någon från trakten av Farsund på Sörlandet som känner till **släkten Syvertsen-Höigaard** och er intresserad av släktsforskning för ett anbyte utan kostnad. Sigurds syskon hette:
– **Einar Höigaard**, Kristiansand S.,
– **Carl Höigaard**,
– **Dagny Höigaard**,
– **Emmy Höigaard**, Oslo,
– **Björn Höigaard**.
Alla syskonen er döda, men har anförvanter. Carl og Björn emigrerade til Amerika. Carl kallede sig där för

Charles Lister. Statsarkivet i Kristiansand har skickat mig kopier av s. 545-548 og s. 604-605 av Bygdeboka for Lister där familien är omtalad. Lista och Herad hör sedan 1965 til Farsunds kommun. Lista hette e.u. förut Vanse. Det skulle vara interessant att få veta om denna skrift går att köpa i ett antikvariat.

Styrbjörn Syvertsen
Brollsta by
186 97 Brottbu
Sverige
Tlf. 08/512 370 51
E-mail: syvertsen.sbjorn@vallen-tuna.mail.telia.com

Etterlysning 3/99

Søker opplysninger om vestlands-slekten Rasch. Denne slekten hadde en gren til Trondheim og muligens Nord-Norge. Maurits Madsen, g.m. Guri Olsdtr. 26. november 1600 er muligens stamfar til det man kaller Nordlands-slekten Rasch. Maurits' morfar het Rasch. Den jeg etterlyser, bodde på Rolla (Rollag) i Vesterålen og er født ca. 1830. Gården han bodde på, het Bruvoll på Ibestad. En datter kom til Bergen og ble gift med Fredrik Joakimsen.

Grethe Isaksen
Findvaldsmauet 1
5005 Bergen

Etterlysning 4/99 Lofoten

Jeg søker etter foreldrene til **Peder Andreas Christofersen**, f. 1810, d. 4. oktober 1863 og **Hanna Kristine Pedersdatter** f. 1813, d. 27. mars 1903. De bodde på Bjørndal i Vågan. De hadde disse barna som jeg vet om:
– **Hansine**, f. 12. oktober 1843, d. 19. juni 1925
– **Peter Jørgen** d. 4. oktober 1863
– **Kristian**
– **Carl**.
Peder Andreas og hans sønn Peter Jørgen omkom på havet. Jeg søker samtidig etter foreldrene til **Johanna Olsdtr.** som var gift med **Edvard Linchausen**. De bodde på Brettesnes i Vågan.

Barn: **Iver Johan**, f. 1. mai 1833, d. 4. juni 1916 og **Johan C.** f. 1834.
Kan noen hjelpe meg?

Guttorm Flygel
Nygård E-6, 224
8500 Narvik
E-mail: guttorm.flygel@nl.telia.no

Etterlysning 5/99

Jeg hadde amerikabesøk i fjor, men de vet ikke hvor emigrantene kom fra i Norge. **Gunvald Olson Aspeholt**, f. 5. februar 1829 og **Ingri Gulbrandsdtr. Nerstad** f. 23. juni 1830. Begge var yngst i søskenflokkene og tremenninger. De reiste til Amerika i 1852. Etterkommerne bruker bare Olson som etternavn. Kan noen gi tips om hvor i Norge de kom fra slik at jeg kan komme i gang med søking?

Trygve Øygard
Akebakkeskogen 55 A
0490 Oslo
Tlf. 22 22 65 96
E-mail: troeygar@online.no

Etterlysning 6/99 Telemark

En norskamerikansk dame etterlyser slektninger og mer informasjon om sine forfedre som emigrerte fra Norge på midten av forrige århundre. Følgende opplysninger er gitt: «Hennes tippoldemor ble født 4. januar 1836 i Skien eller omegn. Hun emigrerte med sine foreldre til Wisconsin/Minnesota i USA da hun var 3 år gammel i 1839. I USA het hun **Mary N. Omat**. Dette navnet er sannsynligvis amerikanisert og kan ha vært avledet av fornavn **Marie/Maria/Maren**. Etternavnet «Omat» er sannsynligvis skrevet etter engelsk uttale utledet av **Aamot/Aamaat/Aamodt** eller tilsvarende.» Vår norskamerikanske dame har også en annen tippoldefar fra Grenlandsområdet. Her er de kjente opplysningene følgende: Halvor Christenson (-sen) ble født 11. august 1832. Han emigrerte til USA 16 år gammel ca. 1848/49. Det er meget sannsynlig at han oppholdt seg

en tid på Grønland før han dro over til USA.

Dersom det er noen som har opplysninger om disse forfedrene, kan det sendes til:

Peggy Sorenson
100 Roosevelt Rd. S.E. no 103
Bemidji
Minnesota 56601
USA

Etterlysning 7/99 Østfold

Karen Elisabeth Ditlevdr. Myhre f. 1781 i Østfold kom til konsul Isaksen i Oddernes som kammerjomfru. Hun ble gift med **Ole Olsen Tveit** i Vegusdal, Aust-Agder. Hun døde i 1853 i Vegusdal. Faren skal være prokurator **Ditlev Pedersen Myhre** og moren **Livia Andrea Andersdr.** Jeg er meget interessert i å høre opphavet til Ditlevnavnet som har fulgt slekta i Vegusdal i alle ledd fram til i dag.

Knut Lunden
Groosev. 8 B
4890 Grimstad
E-mail: klunden@online.no

Etterlysning 8/99 Telemark og Sunnmøre

Amund Torgersen (1780-1821) kom til Bratsbergkleiva (Nedre Telemark) før 1800. Konfirmert i Gjerpen 1800. Sønn av **Karen Amundsdtr.**, f. ca. 1727?. Bror av **Christen Torgersen** f. 1776. Spørsmål: Fødested, samt farens navn.
Peder Halvorson (1746-1835) kom til gården Holte i Volda (Sunnmøre) ca. 1760. Flyttet senere til gården Høydalsnes i Volda kommune. Sønn av Halvor Pederson. Spørsmål: Fødested, samt morens navn.

Knut Anderssen (1746-1805) kom før 1758 til Limie i Gjerpen i Nedre Telemark. Han ble konfirmert i Gjerpen i 1763. Farens navn er **Anders Olsen**. En søster heter **Gro Andersdr.** f. ca. 1740. Hva het moren, og hvor er han født?

Hans Aslachsen f. ca. 1760 kom før 1777 til Berberg i Gjerpen i Nedre Telemark. Han ble konfirmert i Gjerpen i 1777. Farens navn er Aslach Christensen. Hva het moren, og hvor er han født?

Gunnar Heltue
Idrettsskolen
3626 Rollag
Tlf. 32746760/ Fax. 32746800

Etterlysning 9/99 Trondheim

Søker opplysninger om foreldrene til **Ole Andreassen** f. 1817 i Trondheim (det er mulig hans far var baker). Han flyttet til Lofoten/Vesterålen og begynte som fisker/gårdbruker. Han ble gift med **Fredrikke Johannesdr.** f. 1820 i Borge.

Kjell Sandvik
Svalevn. 11,
8200 Fauske.
Tlf. 75 64 42 70
E-mail: kjesand@nl.telia.no

Etterlysning 10/99 Kirkenes?/ Hønefoss?

Søker opplysninger om **Thorvald Johan Hagen Pedersen** f. 31. oktober 1893, Gustad, Bø i Vesterålen. Dro til Kirkenes før 1920. Kirkenes er siste kjente oppholdssted.

Søker opplysninger om etterkommere av telegrafist **Kristian Olai Johansen Søberg**, f. 29. september 1862, Søberg, Bø i Vesterålen og kone **Rikarda Kristofa Lockert** f. 9. desember 1872 Mårsund, Bø i Vesterålen. Siste kjente bosted er Hønefoss. Iflg. Benkestokk-boka s. 88, har paret 4 barn;
- **Aagot**, f. 6. mai 1897, Langnes
- **Nikolai Johan**, f. 3. august 1899, Lærdalsøra
- **Rolf**, f. 12. oktober 1900, Lærdalsøra
- **Trygve**, f. 6. april 1902, Lærdalsøra
Hvis noen kan hjelpe meg med opplysninger om disse personene, er jeg meget takknemlig.

Pål W. Martinussen
Rapet 16
8530 Bjerkvik
Tlf. 76 95 28 72

Etterlysning 11/99 Agder, Oslo, Akershus

Jeg søker opplysninger om forældrene til **Cathrine Tobine Tønnesen**, f. 15. november 1774, sandsynligvis i Kristiansand, gift 1792 med kompanichef **Johan Wilhelm von Fangen** (1768-1820). Deres datter **Antoinette**

Wilhelmine von Fangen f. 22. januar 1797 i Kristiansand og død 6. februar 1839 i Aalborg, Danmark, blev gift 26. april 1815 i Aalborg med Købmand **Fredrik Christian Kaarsberg** (1791-1841).

To av deres 11 børn fik norsk efter-slægt, nemlig ;

- **Hansine Wilhelmine Kaarsberg** (1820-99), gift med købmand **Thorvald Magnus Hansen**, f. i Oslo 28. bebruar 1819, og fikk efterkommere med navnene **Kaarsberg-Hansen** og **Foss**. En slægtsbog fra 1930'erne har som den yngste heraf **Jens Fredrik Kaarsberg-Foss** f. 1923 i Oslo. Andre efterkommere havde navnene **Kaarsberg Hansen** (uden bindestreg), **Kaarsberg** og **Birkeland**, hvoraf de yngste her registrered er **Ingrid Birkeland**, f. 1933 i Oslo, **Eva Christine Kaarsberg** f. 1923 i Kongsberg og **Inger Marie Kaarsberg** f. 1928 i Billingstad ved Asker.

- **Cecilie Elisabeth Kaarsberg** (1838-1859), gift 21. august 1857 på Visbodrggaard nær Aalborg med købmand **Salve Salvesen**, f. i Hesnes, Grimstad 6. august 1821 og som var enkemand efter Cecilies søster. Deres datter **Antoinette Elisabeth Salvesen** ble gift i 1882 med assurancedirektør **Eivind Thorstein Owren** f. 1853 i Oslo, efter hvem kendes en række personer af navnet Owren, heraf **Hjørdis Owren**, f. 1927 i Oslo og **Leif Owren** f. 1924 i Åbo.

Jeg søger kontakt med efterkommere af overnevnte Hansine og Cecilie, med henblik på en mulig opdatering af den Kaarsbergske efterslægtstavle.

Jørgen Kaarsberg
Jacob Knudsens vej 11
3460 Birkerød
Danmark
E-mail : jk@get2net.dk

Etterlysning 12/99 Trøndelag

På gården Rein i Verdal bor (ifølge Folketellingen 1875) tjenestepiken **Grethe Alexandersdr.** født 1849 i Levanger Landsogn. Dette er sannsynligvis **Cecilie**

Margrethe

f. 22. april 1849 som tvilling med **Nicoline Sofie**. Foreldrene var

Alexander Eddie og Ane Martha Pedersdtr., begge fra Levanger, var ikke gift.

22. februar 1891 ble **C.M.**

Alexandersdtr. viet til jevngamle ungkarl **Johan Pedersen Alstad** fra Nedre Stjørdalen i Vinne kirke. Hans far het Peder Olsen Alstad.

Er det noen som kjenner til eventuell etterslakt eller har opplysninger som kan settes i forbindelse med C.M. Alexandersdtr. og/eller Ane M. Pedersdtr.? Takknemlig for enhver opplysning.

Henrik A. Eddie
Berganveien 233
3135 Torød

Etterlysning 13/99 Nord-Trøndelag

Karen Arntsdr. f. ca. 1753, gift 11. juni 1781 med **Mikkel Andersen Oksås** i Egge f. 1748.
Karen Arntsdr. er min tiptippoldemor som (iflg. Folketelling 1801) bodde som gårdkone på Oksås i Egge og var 48 år. Jeg har ikke funnet henne i kirkeboka for Stod (omfatter også Kvam, Følling og Egge) som født i distriktet omkring 1753. Forlovere var (iflg. kirkeboka) Ole Qvam og Anders Indbryn Hoe, men det finnes ingen opplysninger om hennes alder, foreldre eller hvor hun var fra. Utenom de stedene som er nevnt, har jeg funnet slekt i Beitstad og Ogdal. Mikkel var soldat da de giftet seg. Alder ved folketelling 1801 kan være litt unøyaktig. Deres første barn **Anders** ble født 18. oktober 1782 og siste barn **Martha** 6. november 1797, så muligheten for at Karen Arntsdr. er noe yngre kan være tilstede.
Takknemlig for alle opplysninger om Karen Arntsdr. og hennes opphav.
Alf Strømstad
Inkognitgt. 2
0258 Oslo
Tlf. 22 43 65 58

Etterlysning 14/99 Drammen/Toten

På min manns side (Jan Harald Magnussen) har vi problemer med å komme videre. Er det noen som kjenner **Ingemann-** ev. **Ingermann-slekten** fra Drammen? Min manns

foreldre het **Randi Marie Lie** og **Harald Arnold Magnussen**. Hennes far het **Carl Emil Lie (Lie Hansen)**. Vi kjenner ikke hans fødselsdato. Han kom til Norge fra Danmark før 1903 og emigrerte senere til Amerika mens kona Agate og fire barn ble igjen hjemme. Alle opplysninger og tips er av interesse.

Jeg søker opplysninger og slektninger til foreldrene Anders Jensen og Kjerstine Eriksdr. fra Vestre Toten. Ett av deres barn var Karine Andersdr., f. 26. mars 1830, og jeg er ett av Karines tippldebarn.
Takknemlig for alle svar.

Nina Karine Magnussen
Randemfaret 7
1540 Vestby
Tlf. 64 95 27 49

Etterlysning 15/99 Kristiansand

Jeg driver med slektsforskning, og det har stoppet opp ved en av mine aner;

Johan Jørgen Romerich f. 1737.

Han døde i Kristiansand 30. desember 1794, 57 år gammel. Johan Jørgen var murmester og ble gift 8. desember 1763 i Kristiansand med **Guri Bjørnsdr.** f. 1727 i Støa i Øyslebo.

De hadde to barn: **Michael** f. 2. mars 1764 og **Donatus** f. 18. oktober 1765. Skiftet etter Johan

Jørgen viser ikke hans opprinnelse. I 1762 er Johan Jørgen nevnt som losjerende

i Kristiansand. I 1763 er Guri Bjørnsdr. huseier og John Jørgensen losjerende.

I 1764 er Jørgen Romerich husbonde med hustru. 9. januar 1772 fikk han innvilget borgerskap. I folketellingen 1801 er Jørgensønner og Jørgensdøtre funnet i Høland, Eidsvoll, Nes, Nannestad, Enebakk, Ullensaker, Skedsmo. Har lest bygdebøker og sett kirkebøker (mikrofilm) for nevnte områder, uten å finne Johan Jørgen. Er interessert i opplysninger/tips om fødested.

Rolf Syvertsen
Hunsfoss
4700 Vennesla

Etterlysning 16/99 Akershus

Poul Pettersen ble født 6. september 1811 i Ullensaker. Han var gift med **Kari Olsdr.** f. 27. februar 1803

i Gjerdrum, d. 8. desember 1957 i Gjerdrum. Kari Olsdr. var gift med Nils Jensen da hun døde. Når og hvor døde Poul Pettersen? Etterlyser også etterkommere.

Ønsker også opplysninger om søsken til min oldemor **Othilde Nicoline Hansen** f. 14. november 1857.

Hennes søsken var:

– **Tora Lovise Hansen** f. 1859, g.m. lærer Hans Christian Sollic.

– **Hanne Lovise Hansen** f. 1861, d. 15. april 1891 på Ferder fyr. Gift med fyrvokter **Heinrich Christian Carl Weltz** f. 1852, d. 26. mars 1909 Hellsøy fyr i Fedje kommune.

– **Anette Hansen** f. 1863

– **Thorvald Hansen** f. 1864, gift med **Eleonore Cappelen** f. 1873 i Drammen. I 1900 bodde han i Haakonsgt. 22 i Bergen sammen med sin kone.

Alle Othilies søsken var født i Horten. Foreldrene var fyrvokter Lauritz Hansen (Oksøy fyr) og Maren Turine Hansen.

Jeg ønsker å vite når og hvor Othilies søsken m/ektefeller døde. Finnes det nålevende slekt etter dem? Ønsker også bilder.

Det vises også til etterlysning i S&D nr. 3/98.

Wenche Grinaker Wrigt
Åsensvingen 2A
0488 Oslo

Etterlysning 17/99 Barboe (Barbu)/Tromøy

Johan Uldrich Krøger, f. ca. 1751 er min tiptippoldefar. Han ble gift på Tromøy 12. september 1799 med **Else Marie Hansdtr.** Begravet 24. november 1799 på Tromøy. Deres sønn Severin ble døpt 28. februar 1796 på Tromøy. Han hadde minst to eldre søsken: Inger Kristine, f. ca. 1771 og Hans f. ca. 1773. Severin flyttet senere til Taars i Nord Jylland, Danmark hvor han døde 2. februar 1864. Når og hvor ble Severin Johansen født? Hvor og når ble Johan Uldrich Krøger født, og hvem var hans foreldre? Var han norsk eller kom han fra et annet land? Er det noen som kan hjelpe meg med opplysninger eller tips om hvor jeg kan lete?

Peter Krøger Laursen
Bogøvenget 18, True
8381 Mundelstrup
Danmark
E-mail: peter.k.laursen@email.dk

Etterlysning 18/99 Drangedal
Kari Tor(d)satter Strømme
(Straume)

Konfirmert 1787, 18 år gammel, med omtalen «Meget vel opplyst og et ypperligt Genie». Likevel sto hun som nr. 13 blant jentene på kirkegulvet, så hun er nok husmannsdatter.

Gift 19. juni 1790 med **John**

Aasoldsen Woye.

Sønn Aasold født palmesøndag 1792,

datter Anne Allehelgensdag 1794.

Død 25. desember 1796. Forlover og

fadder var **Niels Jensen Strømme.**

Alle opplysninger fra kirkeboka for Drangedal.

Jeg har ikke funnet opplysning om hennes dåp eller om faren Tor(d) Strømme.

Har noen funnet noe mer om dem?

Finn Holden

Apalvn. 4

0369 OSLO

tlf. 22 69 91 45

epost finnh@persbraten.vgs.no

Etterlysning 19/99 Hedmark

Jeg etterlyser mer kunnskap om min morfar **Per-Otto Dahlgren** og hans familie.

Per-Otto Dahlgren var født ca. 1886 og døde i 1943. Han var en innflytter fra Sverige (Skellefteå) som kom som rallare til Hedmark omkring 1912-18. Bosatt i Tolga med **Olivia Stenersen.**

De hadde 2 barn, Olaf f. 1918 og Elsa f. 1922. Per-Otto hadde 2 brødre:

Jalmar og Aksel som også bodde i Tolga området.

Dette er lite å gå på, men det er alt jeg har. Hvis noen kjenner igjen dette, ville jeg være takknemlig om de sendte meg en melding. Tusen takk.

Haakon Bjerke

2905 Alphonse Pl.

Honolulu, HI-96816

USA

e-mail: norsk@hgea.org

URL: <http://hgea01.hgea.org/~norsk/>

Etterlysning 20/99

Kirksætherøyra/Hemne

Min oldefar **Amund Amundsen**

Kirksæther f. 30.12. 1843, døpt 28.01

1844 i Hevne/Hemne reiste nordover til

Vardøhus festning som musketer (år?)

og bosatte seg senere i Vadsø by. Da

kona **Grethe J. Henriksdatter**

Forstemann døde, var min bestefar

bare 2 år. Amund reiste til

Honningsvåg hvor han giftet seg med

Mathilde Marie Efrems, f. 22.05. 1865 og hun var fra Skjervøy.

Amund var sønn av **Amund Johnsen**

Kirksæther f. 03.04.1805, døpt

i Hevne/Hemne og hustru **Johanna**

Chr. Sivertsdatter. (Amund har i egen

bibel kalt sin mor **Johanna Cristin**

Attem). Hans far, Amund Johnsen K.

omkom på sjøen 15.12.1843 sammen med 4 andre.

He ble først begravet 13.03.1844,

antagelig ikke funnet før da.

Amund sine foreldre er antagelig **Jon** og **Berit Nedernes**. Hvor kommer disse fra?

Jeg er på jakt etter alle mulige opplysninger. Spesielt forliset i juletider 1843 må det være opplysninger om. Når og hvorfor drog han til Vardøhus festning? Mulige opplysninger om min tippoldemor Johanna: *Ble hun gift på nytt?* Er det noe opplysninger å få fra Honningsvåg/Skjervøy?

Tor Hauge

Jonas Lies vei 12

5037 Solheimsviken

Tel 55296962

DIS-Norge planlegger å ansette daglig leder

Styret i DIS-Norge foreslår som del av budsjettet for 1999 og videre framover å øke innsatsen ut fra kontoret på Bryn i Oslo. «Etter årsmøtet i mars regner vi med å kunne lyse ut en stilling, i første omgang 2 dager i uken» sier leder Jan Solberg i DIS-Norge.

Det er meningen at stillingen skal fylle følgende oppgaver:

- Administrativ daglig ledelse av foreningens kontor
- Kontakt med medlemmer, lokallag og eksterne forbindelser
- Sekretærarbeid for styret samt bistand til foreningens aktivitetsutvalg
- Lederansvar for kontorassistent
- Attestasjon og tilrettelegging for foreningens kasserer og regnskapsfører.
- Vedlikehold av medlemsregister

Ta kontakt...

DIS-lokallagene

DIS-Norge mangler i dag bare ett lokallag for å kunne kalle seg landsdekkende.

Per 1. mars 1999 hadde vi følgende lag:

DIS-Salten Slektshistorielag
v/Viggo Eide
Tel 75528414
E-post: viggo.eide@nl.telia.no

DIS-Finnmark
v/Jan Andreassen
Tel 78952502
E-post: janandre@c2i.net

DIS-Troms
v/Leif G Morland
E-post: leifgm@online.no

DIS-Nord-Trøndelag
v/Per Ivar Nicolaisen
Tel 74166609
E-post: parus@nt.telia.no

DIS-Sør-Trøndelag
v/Finn Guttvik
Tel 72581820
E-post: guttvik@online.no

DIS-Hordaland
v/Andreas Johannessen
Tel 55924246
E-post: anjohann@c2i.net

DIS-Rogaland
v/Otto Dag Olsson
Tel 51688581
E-post: odolsson@online.no

DIS-Oslo/Akershus
v/Eirik Nord
Tel 22264457
E-post: eirinord@online.no

DIS-Møre og Romsdal
v/ Aud Magnhild Ohnstad
Tel 70127544
E-post:
Aud.Valderhaug@mr.telia.no

DIS-Vestfold
v/ Morten Kjellesvig
E-post:
morten.kjellesvig@notteroy.online.no

DIS-Østfold
v/ Kari Nicolaisen
Tel 69343058
E-post: kanicola@online.no

DIS-Sogn og Fjordane
v/Erling Bjørnetun
Tel 57681177 (p)
Tel 57685518 (a)
E-post: ebj@sf.telia.no

DIS-Haugaland
v/ Steinar Oddenes
Tel 52714840
E-post:
steinar.oddenes@hsh.no

**Se også
DIS-Norges
hjemmeside.**

DIS-Aust-Agder
v/Jan Eivind Braaten
Tel 37011224/90821352
E-post: jabraate@c2i.net

DIS-Vest-Agder
v/Holger Zachariassen
Tel 38043210
E-post: holger@online.no

DIS-Oppland
c/o Kjell Helge Moe
Tel 61264262 (p)
E-post:
khmoe@newmedia.no

DIS-Hedmark
v/Svein Arild Johnsgård
E-post: saj@c2i.net

DIS-Telemark
v/Bjørn Høgstmyr
Tel 35538734
E-post:
bjoern.hoegstmyr@skien.online.no

HAR DU FÅTT STJERNE PÅ ADRESSEETIKETTEN ?

Det er faktisk ikke fordi du har vært flink. Snarere tvert i mot. Det er en liten påminnelse om at du har kontingentrestanse (med mindre du har betalt i løpet av de aller siste ukene). Se etter om du ikke har liggende en giroblankett for betaling av kontingent til DIS-Norge. Vårt gironummer er 0824 0764750.

DIS-arrangementer Norge rundt

Dette er en foreløpig oversikt som vi har fått fra lokallagene. Sjekk også på DIS-Norges Internettider og lokallagene egne sider for eventuelle endringer og tillegg. Kommer du langveis fra bør du sjekke med det lokale styret på forhånd for å finne ut om det er endringer på programmet."

**Lørdag 20. og Søndag 21.
Bergen**

■ Årsmøte i DIS-Norge

MARS

Mandag 22. mars

- Horten
Preus fotolaboratorium
DIS-Vestfold avholder medlemsmøte
Foredragsholder: Leif Preus
Tema: Medlemsmøte: kl. 19.00-21.30.
Slektstema: Gamle fotografier. Leif Preus forteller om gamle fotografier og hvordan tidfeste når bildene er tatt. Ta med dine gamle bilder.
Datatema: Hvordan systematisere slektsbildene / lage album på PC'n.
Se også URL: <http://www.sol.no/disnorge/vestfold/medlemsmte.htm#vf3>

Onsdag 24. mars

- Bergen
DIS-Hordaland arrangerer kurs i slektsgransking for nybegynnere, 3. dag.
Tema: Se 3. mars

Torsdag 25. mars kl 18:30

- Stavanger
Sivilforsvarsskolen, Vagleleiren
DIS-Rogaland arrangerer brukermøte i Family Tree Maker gruppa.

APRIL

Tirsdag 6. april kl 19:00

- Kristiansand
Statsarkivet i Kristiansand
DIS-Vest-Agder arrangerer medlemsmøte
Tema: Møteprogram/-tema ikke fastsatt.

Onsdag 7. april kl 19:00

- Bergen
DIS-Hordaland arrangerer kurs i slektsgransking for nybegynnere, 4. dag.
Tema: Se 3. mars

Torsdag 8. april kl 18:30

- Trondheim
Rosten-hallen ved City Syd
DIS-Sør-Trøndelag arrangerer medlemsmøte
Tema: Ikke bestemt.

Mandag 12. april kl 19:00

- Haugesund
Høyskolen Stord
DIS-Haugaland arrangerer medlemsmøte.
Tema: Internett - hvilken nytte har en slektsforsker av internett.

Mandag 12. april kl 1900

- DIS-Hordaland
Kurskveld

Onsdag 14. april

- Bergen
DIS-Hordaland arrangerer kurs i slektsgransking for nybegynnere, 5. dag.
Tema: Se 3. mars

Onsdag 14. april kl 18:00

- Oslo
Riksarkivets kantine,
Folke Bernadottes vei 21, Oslo (T-bane til Sognsvann st.)
DIS-Oslo/Akershus arrangerer medlemsmøte
Tema: Ikke bestemt.

Lørdag 17. april kl 11:00

- Skjeberg
Skjeberg Historielags lokaler
DIS-Østfold avholder medlemsmøte
Foredragsholder: Dag Thalberg
Tema: Maskinvare - IBM PC.
Gjennomgang av PC og periferutstyr, oppbygning og terminologi.
Forklaringer på de mest kjente ord og uttrykk i dataverdenen.
Hva bør vi kjøpe? Råd og tips for både nybegynnere og viderekomne.
Enkelt salg av kaffe og småkaker.

Mandag 19. april kl 19:00

- Arendal
Arendal bibliotek (ved torget)
DIS-Aust-Agder avholder åpent medlemsmøte.
Tema: Alf Christophersen demonstrerer W-DISfor og GED-treff, to programmer i utvikling for å bidra med data til sammenlignende genealogi,
(Slektsforskerfortegnelse/Hvem Forsker Hva og DIS-treff) Med dette innledes DIS-Aust-Agder i et prøveprosjekt med registrering basert på disse programmene.

Onsdag 21. april kl 19:00

- Bergen
Friskesalen, St. Jørgen, Kong Oscars gt. 59, Bergen
DIS-Hordaland arrangerer åpent medlemsmøte.
Tema: Ikke bestemt.

Torsdag 22. april kl 18:30

- Stavanger
Sivilforsvarsskolen, Vagleleiren
DIS-Rogaland arrangerer brukermøte i Family Tree Maker gruppa.

Mandag 26. april

- Tønsberg
Flykafeen
DIS-Vestfold avholder åpent medlemsmøte
Foredragsholder: Kari Jensen

Tema: Slektstema: Utvandrere / norske kilder i USA ved Kari Jensen.
Datatema: Utvandreropplysninger på Internett.
Etter foredraget blir det mulighet til å søke i Mormonernes dataarkiv. Se også URL: <http://www.sol.no/disnorge/vestfold/medlemsmte.htm#vf4>

Onsdag 26. april

- Bergen
DIS-Hordaland arrangerer videregående kurs i slektsgransking, 1. dag.
Tema: Hovedsakelig gotisk håndskrift.

MAI

Tirsdag 4. mai kl 19:00

- Kristiansand
Statsarkivet i Kristiansand
DIS-Vest-Agder arrangerer medlemsmøte
Tema: Møteprogram/-tema ikke fastsatt.

Onsdag 5. mai

- Bergen
DIS-Hordaland
Tema: Videregående kurs i slektsgransking, 3. dag.

Torsdag 6. mai kl 18:30

- Trondheim
Rosten-hallen ved City Syd
DIS-Sør-Trøndelag arrangerer medlemsmøte
Tema: Ikke bestemt.

Mandag 10. mai kl 19:00

- Arendal
Arendal bibliotek
DIS-Aust-Agder avholder åpent medlemsmøte.
Tema: Ikke bestemt.

Mandag 10. mai kl 19:00

- Haugesund
Havneberg Eldresenter
DIS-Haugaland arrangerer siste medlemsmøte før sommerferien
Tema: Ikke bestemt.

Onsdag 12. mai

- Bergen
DIS-Hordaland arrangerer videregående kurs i slektsgransking, 4. dag.
Tema: Se 1. dag

Onsdag 19. mai kl 18:00

- Oslo
Riksarkivets kantine, Folke Bernadottes vei 21, Oslo (T-bane til Sognsvann st.)
DIS-Oslo/Akershus arrangerer medlemsmøte.
Tema: Feiring av 5-års jubileum i DIS-Oslo/Akershus?

Onsdag 19. mai kl 19:00

- Bergen
Friskesalen, St. Jørgen, Kong Oscars gt. 59, Bergen
DIS-Hordaland arrangerer åpent medlemsmøte.
Tema: Ikke bestemt.

Lørdag 29. mai

- Tønsberg
Hvasser skole
DIS-Vestfold avholder PC-dag for DIS-Vestfoldmedlemmer
Tema: Tema, PC dag: Vi kopierer suksessen fra i fjor.

Oppdatert møteprogram finner du alltid på DIS-Norges hjemmeside.